

„AUSRA“ Nr. 17 (57)

Hitlerio - Stalino suokalbio dokumentai

(Tęsinys)

Šią Fiurerio telegramą Stalinui prašau įteikti ponui Molotovui perrašytą ne ant spausdinto blanko, bet ant švaraus popieriaus lapo.

Ribentrop

Saltiniai: Angliškoji Vokietijos URM dokumentų laida t. 7 p. 156 — 157, dok. Nr. 144.

Komentariai (paremti tais pačiais šaltiniais). 19. VIII. 1939 nuo 14 iki 15 val. Vokietijos pasiuntinys Šulenberg tarėsi su Molotovu. Jie aptarė būsimo Ribentropo vizito į Maskvą klausimą. Molotovas pareiškė, kad jis sveikina Ribentropo vizitą, bet jam reikia pasiruošti, todėl vizito datos nustatyti kol kas negalima. Betgi tą pat dieną 16,30 val. Molotovas vėl iškviė į Kremlių Šulenbergą ir jam pranešė, kad tarybinė vyriausybė sutiktų priimti Ribentropą 26 ar 27 rugpjūčio. Pasiūlytas ankstyvesnės datos Molotovas laikė nepriimtina. Po to sekė pirmiau patiektoji Hitlerio telegrama Stalinui. Minėtą telegramą Šulenbergas įteikė Molotovui 21. VIII. 1939, 15.00 val. Molotovas pažadėjo pranešti atsakymą tą pačią dieną 17 val. ir tiksliai, žadėta 17 val. jis perdavė Stalino atsakymą.

2. STALINO ATSAKYMAS HITLERIUI

(Telegrama. Labai skubi. Slapta 21. VIII. 1939).

Vokietijos Kancleriui ponui A. Hitleriui. Dėkoju Jums už Jūsų

(Bus daugiau)

Apie turizmą ir ideologiją Lietuvoje

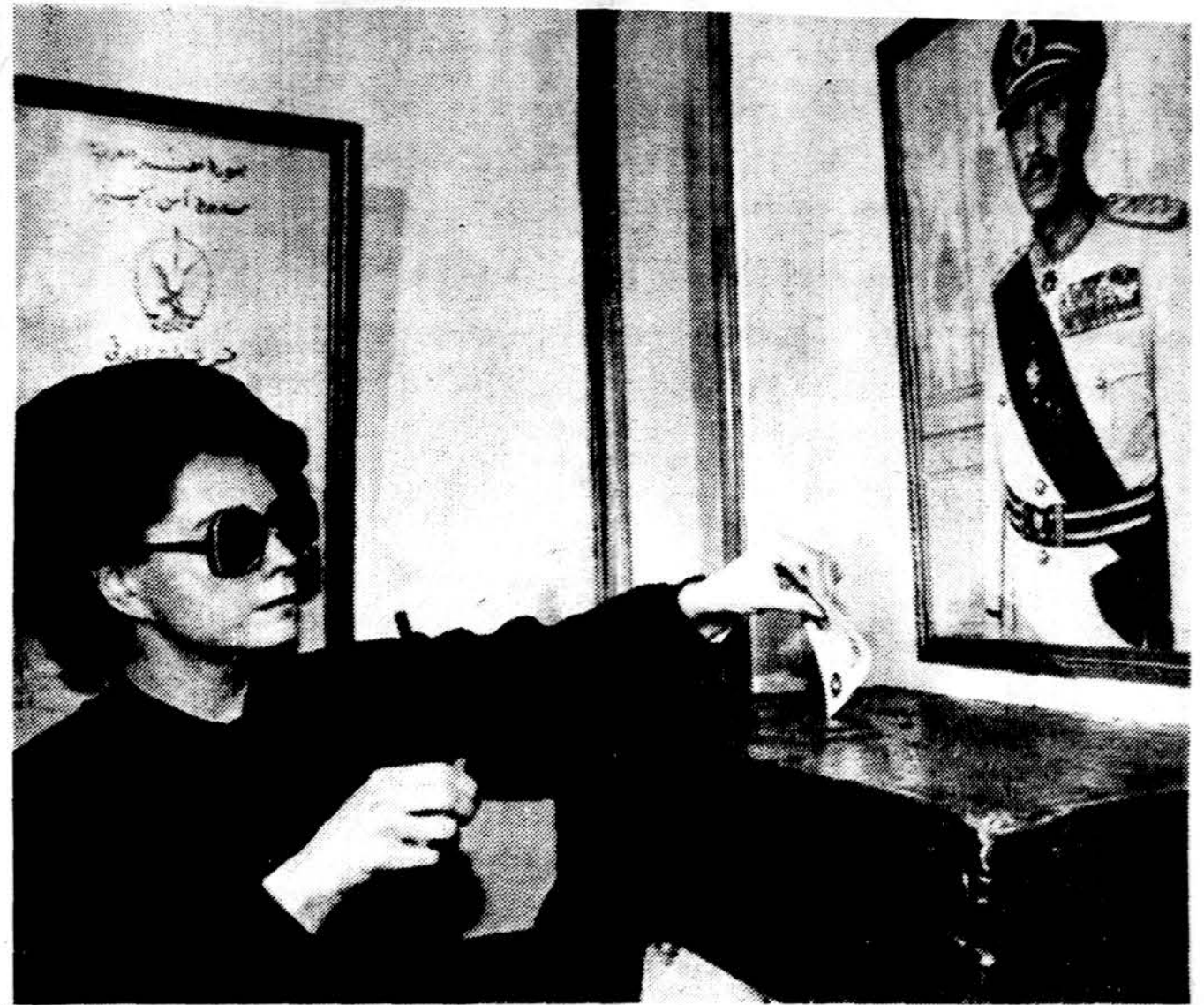
„Užsienio turizmas... padeda demaskuoti buržuazinio ideologinio aparato ir imperialistinės propagandos šmeižtus bei prasimanymus apie mūsų šalį“, tvirtina Užsienio Turizmo Valdybos prie LSSR Ministrų Tarybos viršininkas Algirdas Petrakis (Tiesa, 1981 birželio 4). „Inturisto“ Vilniaus skyriui tenka „organizacinis ir ideologinis“ darbas su užsienio turistais. Lietuviškos kilmės turistai, rašo Petrakis, „daugiausia nušveičiami nacionalinio kultūrinio palikimo, jo išsaugojimo, studijavimo bei propagavimo, nacionalinių kadru ruošimo, internacionalinio auklėjimo ir kiti klausimai“. Petrakis paminė, kad „ypač lietuviškos kilmės turistai iš kapitalistinių šalių atvažiuoja ne teisingai nuteikti apie mūsų šalies kultūrą, meną, labai blogai informuoti apie mūsų šalies tautinių kultūrų vystymąsi. Buržuazinės propagandos veikiami, jie mano, kad nacionalinė kultūra

Lietuvoje spaudžiama“. Anot Petrakis, jie nustemba pamatę, kad Lietuvos teatrų scenose statomi istoriniai spektakliai, sužinoję, kad lietuvių muzikai gastroliuoja užsienyje. Pamatę „didžiulius poslinkius“ Lietuvoje, tokie turistai, esą „įsitikina, kaip buvo apgaudinėjami buržuazinės propagandos“. Petrakis priduria, kad kiekvienais metais su turistinėmis grupėmis į įvairias pasaulio šalis išvyksta 15 — 16 tūkstančių Lietuvos gyventojų, kurie atlieka „didžiulį informacinį darbą“ — t. y. šlovina sovietinę sistemą. (Ela)

Britų partijos suvažiavimas

Blackpolis. — Anglijos kurortiniame mieste prasidėjo britų konservatorių partijos metinis suvažiavimas, kuriame daug žymių partijos veikėjų kritikuoja ekonominę premjerės Thatcher politiką. Reikalaujama ją pakeisti, nes kol kas ji nedavė žadėtų vaisių. Net ir buvęs premjeras Edward Heath pripažino savo kalboje, kad ekonominė partijos politika gali pakenkti partijai būsimoje parlamento rinkimuose.

— Buvusio prezidento žmona Rosalynn Carter pareiškė spaudai, kad baltiesiems Rūmams nereikia naujų indų, kuriems pirkti išleidžiama 209,000 dol.

Zuvusio Egipto prezidento našlė Jihan Sadat balsuoja referendume dėl naujo prezidento. Virš balsavimo dėžės sienoje matosi jos vyro portretas.

ITALŲ TELEVIZIJA APIE OK. LIETUVĄ

Roma. — Italijos valstybinės televizijos antrasis kanalas, trečiadienį, po vakarinių žinių, per davė maždaug penkių minučių reportažą apie Lietuvą — vaizdus iš Vilniaus ir Kauno su komentarais. Reportažą parengė italų televizijos korespondentas Maskvoje J. Gawronski, kuris, užbaigęs tarnybą Sovietų Sąjungoje, grįždamas atgal į Romą, aplankė Lietuvą. Tai pirmas italų televizijos filmuotas pranešimas iš Lietuvos po daugelio metų. Pristatydamas Lietuvos sostinės Vilniaus vaizdus, italas žurnalistas pažymi, kad Lietuvoje — dabar sovietinėje respublikoje, — labiau negu kitur yra jaučiamas susidomėjimas Lenkijos įvykiais. Lietuvoje gal būt, yra palankiausia dirva lenkų viruso išsiplėtimui, nors žurnalisto sutikti žmonės pažymėjo, jog lietuviai šiuo metu tegali tik tyliai džiaugtis Lenkijos įvykiais, bet negali sekti lenkų pavyzdžiu. Nežiūrint to, pažymi korespondentas, Lietuva yra nerimaujantis kraštas, kuriame yra išsiplėtęs disidentinis sąjūdis, jaučiamas priešiskumas režimui, nors oficialieji organai, iškraipydami istorinius faktus, tvirtina, kad lietuvių tauta laisvai pasirinkusi dabartinę santvarką. Italas žurnalistas Vilniuje nufilmavo gražias bažnyčias, nurododamas, tačiau, kad iš 40-ties sostinės bažnyčių, tėra tik 11-ka atidarytų kulto reikalam. Kitos bažnyčios yra paverstos kino salėmis, meno galerijomis, ateizmo muziejais, o viena bažnyčia net paversta kalėjimu. Labai įspūdingai reportaže pristatoma Aušros Vartų koplyčia su garsiuoju stebuklingu Dievo Motinos paveikslu. Žurnalistas filmuojant koplyčioje besimelkiančius tikinčiuosius, garsinėje juostoje pasigirdo tikinčiųjų lietuviškai giedama giesmė „Marija, Marija“. Trumpas reportažas iš Vilniaus užbaigiamas gražiais senamiesčio, žymesniųjų architektūrinių paminklų, miesto centro gatvių vaizdais.

Kaune italų valstybinės televizijos korespondentas aplankė vienintelę Lietuvoje veikiančią kunigų seminariją, nufilmuodamas restauruotus seminarijos rūmus, bažnyčią, seminarijos kieme vaikščiojančius auklėtinius. Korespondentas šia proga pažymi, kad į Kauno seminariją priimamų auklėtinių skaičius yra smarkiai apribotas, ir kandidatuoti į kunigus turi gauti atitinkamą valdžios leidimą. Nežiūrint to, pažymi italas žurnalistas, seminarija parengia drąsius ir ryžtingus kunigus, pavyzdinčiai atstovaujančius katalikšiosios Lietuvos Bažnyčiai. Italijos valstybinės televizijos reportažas apie Lietuvą buvo perduotas labiausiai klausomos programos — vakarinių naujienų — televizijai — metu. (K. L.)

Sudanas laukia Amerikos paramos

Beirutas. — Sudano prezidentas Nimeiri, pasilikęs Egipte po prezidento Sadato laidotuvių, pareiškė Libano laikraščiams, kad Sudanas ginsis, jei Libija bandys kištis į Sudano reikalus. Libijoje yra 60 stovyklų, kur specialistai treniruoja teroristus. Jie siunčiami į arabų šalis, pasak Nimeiri. Užsienio spaudos žiniomis, Čadė Libija turi apie 10,000 gero ginkluotų kareivių, kurie grupuojami prie Sudano sienos. Amerika paskubino ginklų siuntimą į Egiptą ir Sudaną. Bus siunčiami ir keli žvalgybos Awacs lėktuvai. Sekretorius Haigas ir gynybos sekr. Weinbergeris patvirtino, kad Amerika remia savo sąjungininkus karine ir ekonomine parama.

Egipte iš Libijos atskridęs Mal sus keleivinis lėktuvas sprogo. Jo bagažinėje buvo paslėptos dvi bombos. Jos į lėktuvą pateko Libijoje. Sprogime žuvo du egiptiečiai, aštuoni sužeisti. Egipto kovose su religiniais fanatikais per dvi dienas žuvo 118 žmonių, pusė jų — policininkai.

— Irane buvo prisaikdintas naujas prezidentas Ali Khomeini. Jis žadėjo išnaikinti Irane nukrypėlius nuo islamo, liberalus ir Amerikos įtakoję esančius kairiuosius. Ta proga Irane vėl buvo sušaudyti 22 valdžios priešai.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Yale un-to profesorius, ekonomistas James Tobin laimėjo 1981 Nobelio premiją už ekonomikos mokslus.

— Lenkijos katalikų Bažnyčios primas arkivyskupas Josef Glemp 1981 Nobelio premiją už ekonomikos mokslus.

— Nato valstybės susitarė užbaigti Madrido Europos Saugumo ir Kooperavimo konferenciją iki Kalėdų. Konferencija prasidė spalio 27 d. po ilgesnių atostogų pertraukos.

— Viceprezidentas George Bush, aplankęs Dominikonų respubliką, atvyko į Kolumbiją, kur tarsis su valstybės vadais.

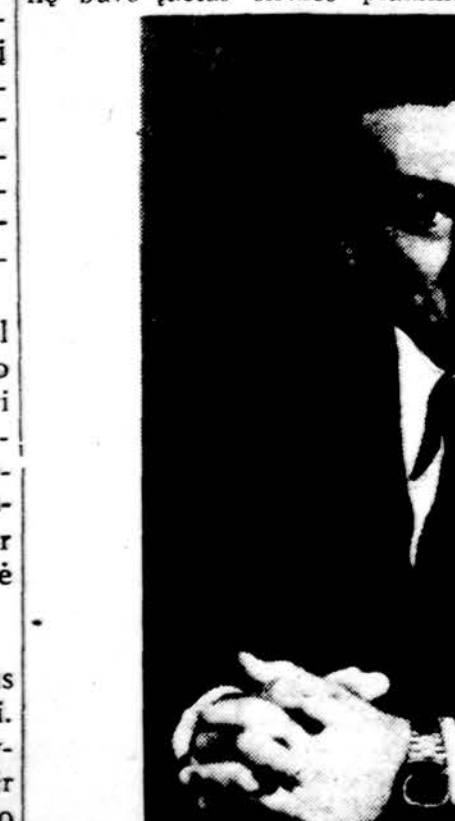
— Norvegijoje pradėjo veikti naujoji konservatorių vyriausybė laimėjusi rugsėjo 14 rinkimus.

— Palestiniečių vadas Arafatas Japonijoje skatino Japoniją ir JAV pripažinti jo vadovaujamą PLC organizaciją.

— Buvęs prez. Nixonas iš Saudi Arabijos atvyko į Jordanią, kur tarėsi su karalium Husseinu. Šis vizitas vadinamas privačiu.

Vokiečių kancleris Schmidt ligoninėje

Bona. — Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Schmidt turėjo ligoninėje operaciją. Jam į krūtinkanę buvo įdėtas širdies plakimas.

Hosni Mubarak buvo patvirtintas nauju Egipto prezidentu. Jis pareiškė viltį, kad jam pasiseks toliau vykdyti Sadato politiką.

Egiptas patvirtino prezidentą Mubaraką

Kairas. — Egipto spauda paskelbė, jog gyventojų referendumas beveik vienbalsiai patvirtino prezidentu ilgametį žuvusio Sadato bendradarbį, buvusį viceprezidentą Hosni Mubarak. Jis yra buvęs Egipto karo aviacijos vadas, 53 metų amžiaus. Balsavimo lapeliuose buvo tik „taip“ ar „ne“ klausimai. Mubarakas buvo vienintelis kandidatas, Kairo radijo žiniomis, gavęs 99 nuoš. „taip“ balsų.

Naujasis Egipto prezidentas kelis kart yra gyvenęs Sovietų Sąjungoje, kur lankė aviacijos mokyklą ir Frunzės generalinio štabo akademiją. Komentatoriai teigia, kad šis susitikimas su sovietų gyvenimo tikrove padarė jauną karininką sovietinės sistemos ir rusų priešu.

Mubarakas yra žinomas Saudi Arabijos sosto Ispidinio princui Fahdo draugas. Jo ryšiai labai gerai su Saudi Arabijos užsienio reikalų ministru princu Saudu, su Maroko karaliumi Hassanu ir Suilano prezidentu Nimieriu.

Stebėtojai kalba, kad Sadatas buvo geras kalbėtojas, impulsyvus politikas, nevengęs netikėtų, staigių posūkių. Mubarakas, priešingai, esąs atsargus, šaltas, lojistikas, pastovus savo sprendimams, vengias rizikos, mėgstas tartis su kitais. Padaręs nutarimą, Mubarakas kietai jo laikosi, nenukrypsta nuo nustatytos linijos. Jam dažnai teko pirmininkauti Egipto ministerių kabineto posėdžiuose, kur jis pasirodė lankstus.

Ispanijos karalius lanko Ameriką

Washingtonas. — Amerikon Ispanijos karalius Juan Carlos 12 dienų oficialaus vizito atvyko į Ispaniją, kur tarsis su žmona. Prezidentas Reaganas, priimdamas svečius, daugiausia kalbėjo apie Viduriniųjų Rytų padėtį, apie arabų — Izraelio santykius. Kaip žinoma, Ispanija palaiko gan tvirtus ryšius su daugeliu arabų šalių ir karalius Juan Carlos turi draugiškus ryšius su daugeliu arabų vadų.

Ispanijai rūpi jos įstojimo į NATO organizaciją klausimai. Amerika stipriai remia Ispanijos įsijungimą į Europos gynybos sąjungą.

skatinantis aparatėlis. Kancleris, 62 metų amžiaus, jau kuris laikas turėjo širdies ritmo sutrikimus.

tolerantiškas kitų nuomonėms. Mubarako žmona Susan yra baigusi Kairo Amerikos universitetą. Jiedu turi du sūnus: Gamal 21 m. ir Alaa, 19 m. Žmona Suzan išteikė už Egipto aviacijos pulkininko Mubarako, kai ji buvo 17 m. amžiaus.

Kremliaus propaganda, paskelbusi kaltinimus Amerikai, kuri daranti spaudimą Egipto vyriausybei, nė žodžiu nepaminėjo naujojo prezidento Mubarako. Manoma, kad Kremlius atsgariai laikysis jo atžvilgiu, stebėdamas jo pirmuosius žingsnius.

Komentatoriai mano, kad Mubarakas tęs Sadato liniją santykiuose su Izraeliu, kol tas pasitrauks iš paskutinės Sinajaus zonos. Mubarakas pats žadėjo nenukrypti nuo Camp David taikos sutarties, palaikyti artimus ryšius su Amerika ir su kitomis Vakarų šalimis.

Mirė J. Skorubskas

Chicago. — Po ilgos, sunkios ligos ligoninėje mirė teisininkas Juozas Skorubskas, Amerikos Lietuvių Tarybos narys, ilgametis valdybos išdininkas. Velionis gimė 1910 m. kovo 6 d. Garniškių k., Šėtos valsč., Kėdainių aps. Mo kėši Šėtoje, Kaune, kur 1938 m. baigė Vytauto D. u-to teisių fakultetą. Dirbo Pieno Centre, Teisingumo ministerijoje, vertėis advokato praktika. Tretyje buvo advokatas Augsburg prie amerikiečių karinės valdžios teismų, 1949 — 51 m. buvo teisinis patarėjas IRO amerikiečių zonos vyriausioji būstinė. Chicagoje vertėsi statyba, gyveno Cicero, Ill.

Juozas Skorubskas buvo visuomenininkas, Lietuvoje veikė kooperaciniame judėjime, studentų sąjungose, okupacijos metais dirbo pogrindyje, buvo socialdemokratų partijos deleguotas Vliko narys, partijos Užsienio Delegatūros pirmininkas. Rašė, daugiausia kooperacinius klausimus, ekonomistų spaudoje.

Visuomeniniame gyvenime velionis pasižymėjo nuosaikiu sugyvenimu būdu, sugebėjimu ieškoti vidurio kelio, nusistatymu ieškoti, kas lietuvių jungia. Velionio gedį jo šeima: žmona Birutė Sodeikaitė-Skorubskienė, dukterė Rima ir visa lietuviškoji visuomenė.

Smerkia džiaugsmą dėl Sadato mirties

Viena. — Austrijos kancleris Bruno Kreisky pareiškė per radiją, kad Austrija keis savo ryšius su palestiniečių organizacijomis. Kancleris pasipiktinęs palestiniečių vadų pareikštu džiaugsmu dėl Egipto prezidento Sadato mirties. Kreisky pasakė, kad sunku įsivaizduoti, kad kas galėtų gėrėtis žmogžudyste ir jaustis laimingu dėl kito nužudymo. Kreisky pridėjo, kad Sadato nužudymas yra žiaurus faktas, kurį jis smerkia.

KALENDORIUS

Spalio 15 d.: Antiokas, Teresė Avil., Gailiminas, Ina.

Spalio 16 d.: Galas, Jadvyga, Gudigirdas, Dova.

Saulė teka 7:01, leidžiasi 6:11.

ORAS

Debesuota, gali lyti, temperatūra dieną 70 l., naktį 55 l.

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu:
E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

DAYTONO KUOPOJE

Liepos 12 d. Daytono vyčiai važiuojo prie Sv. Marijos ežero i lietuvių meškeriojų namelį. Oras buvo puikus, todėl ir iškyloje daug dalyvavo. Katrė Prašmantienė paruošė išsklaidytoms maistą; prisidėjo ir kitos kuopos moterys. Jurgis Miklauskas, turįs savo namelį prie to ežero, leido visiems naudotis jo laiveliais. Cecilija Laisauskienė laivelį grojo akordeonu.

Vyčių seime Daytono kuopą atstovavo Pranciška Petkuvienė. Tos pačios kuopos narė Aldona Ryan atstovavo Vidurio-Centro apygardą, o jos vyras Juozas Ryan buvo fotografas. Tai buvo pirmas tokio didelio masto Scranton ir Forest City kuopų susitikimas. Aldona Ryan seime buvo paskirta „Vyčių“ redaktore.

Rugsėjo 13 d. buvo gegužinė Aldonos Ryan namuose. Rytmetį buvo vyčių Mišios už gyvus ir mirusius 96-tos kuopos narius. Po Mišių buvo priešpiečiai Marijos Lukienės namuose. Iš ten visi vyko į kapines aplankyti mirusius.

Rugsėjo 26-27 d. daugiau dvidešimt Daytono kuopos narių dalyvavo Vidurio-Centro apygardos suvažiavime ir maldos dienoje Clevelande. Marija Ona Blumienė, Kristina Mantz, Eleonora Mantz ir Eleonora Služenė buvo pakeltos į ketvirtą vyčių laipnį. Apygardos dvasios vadas kun. Gediminas Kijauskas laikė Mišias ir pasakė pamokslą Liūdo koplyčioje. Po palaiminimo, naujai išrinktas apygardos pirmininkas Tomas Bružas uždegė žvakes ir perskaitė pavardes mirusiųjų apygardos vyčių. Daytoniškiai nusiminė, sužinoję, kad mirusiųjų tarpe jau yra ir Detroito 139-tos kuopos narys Aleksas Kurpovičius. Taip pat miręs ir Petras Petkus. Jis Daytono kuopos nariu buvo daugiau kaip 30 metų.

P. Petkuvienė

112-TOS KUOPOS SUSIRINKIMAS

112-tos kuopos vyčiai Chicagoje rugsėjo 15 d. susirinko pirmą kartą po vasaros atostogų. Atvyko arti 50 narių. Pirmininkas Albertas Zakarka pradėjo susirinkimą, pasveikindamas sugrįžusius po vasaros atostogų. Buvo ir kuopos dvasios vadas kan. Vaclovas Zakaraskas, šimt leides atostogas Europoje. Jis vadovavo maldai ir tarė keletą žodžių vyčiams. Dėkojo už dovanų 50-ties metų kunigystės sukakties progą, džiaugėsi naująja centro valdyba ir kad seimas gerai supratus organizacijos reikalus. Palinkėjo kuopai sėkmes metų eigoje.

Izdininkė Alicija Cekanor įteikė sekretorei metinį izdo pranešimą. Visi kuopos nariai užsimokėjo nario mokestį. Perskaitė naujų kuopos narių pavardes. Jie yra: Mykolas Juknys, Vladas Simaitis, Vilhelmina Stugienė, Aušra Aukštuolienė, Juozas Malusevičius, Mildred Rachkes, Yvonne Nesley, Arlene Gaps, Genovaitė ir Laimutė Stiklytės, Domicelė Peredna, Laverne Naperies, Bronius ir Ona Semore, Tedeušas ir Marija Tomeska, Edmundas ir Rožė Marija Jurjonai, Jonas ir

Margarita Adomaičiai. Kuopos dabar yra 210 narių.

Paulius Binkis pasisakė dalyvavęs įvairiuose minėjimuose su kuopos vėliava. Buves seime, iš kurio parsi- vežęs gražių įspūdžių. Parve- žęs Eleonorai Kasputienei menišką medinę lėkštę, ku- rioje nupieštas Lietuvos vytiš. Tai buvo jai dovana už naujų narių įtraukimą organizaci- jon.

Kasininkė Monika Kasper pranešė, kurie kuopos nariai dabar serga. Už nesenai miru- sius dr. Zenoną Danilevičių ir Eduardą Krivicką esančius užprašytos šv. Mišios.

Irena Sankutė smulkiau papasakojo apie seimą. Sekan- čiame centro valdybos posė- dyje sužinos, kur seimas vyks kitais metais. Ši vakarą ji rinko kalėdinius sveikinimus į „Vyčių“. Į Altos suvažiavimą žadanti atvykti centro valdy- bos pirmininkė Loreta Stukie- nė.

Kun. J. Savukynas atvyko jau iš naujos parapijos. Jos klebonas esąs jam seniai pažįstamas, parapija turinti 2500 šeimų, bažnyčia esanti naujai atremontuota. Žadąs ten suorganizuoti vyčių kuopą.

Saulius Kuprys kalbėjo apie Katalikų Federaciją. Buvo susirinkime ir garbės narė Adelė Gabalietė. Dalyvavusi seime, ji pasakojo, kad jame didesnis dėmesys buvęs atkreiptas į lietuvių kalbos išlaikymą. Ji pati ragi- no vyčius savo susirinkimuose daugiau vartoti lietuvių kalbą. Buvo susirūpinusi, kad vienos moters pastangomis JAV buvo mokyklose panaikinta maldai. Dabar norima uždrausti pamaldas per radiją.

Susirinkime dar sužinojo- me, kad lapkričio 14 d. Vyčių salėje yra ruošiami kuopos šokiai. Lapkričio 21-22 d. bus Sv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos festivalis. Gruodžio 20 d. senjorai vyčiai ruošia lietuviškas Kūčias Vyčių salė- je. Vasario 20 d. bus vyčių choro šokiai.

Siame susirinkime buvo išrinkta nauja kuopos valdy- ba: pirm. — Paulius Binkis, vicepirm. — Albertas Dek- nys, sekr. — Sophie Niemins- ki, izd. — Alicija Cekanor, suisrašinėjimų sekr. — Betty Bozek, kasininkė — Monika Kasper, izdo globėjai — Dolo- resa Vainauskaitė ir Albertas Cekanor, tvarkdariai — Louis Rogers ir Albertas Zakarka. Dvasios vadas kan. Vaclovas Zakaraskas prisaikdino naują valdybą.

Renginių vadovės — Julija Zakarkienė ir jos dukrelė Mari- ja Deksnienė — savo kepta- is pyragais ir kava vaišino susi- rinkimo dalyvius.

E. Pakalniškienė

Nutraukusi ryšį su religija, savo ruožtu kultūra praranda savo dvasinę — moralinę pras- mę: žmogus ugdo techninę galybę, bet nebežino, kam jis pats gyvena. Gyvybiškai svar- bu civilizacinę pažangą at- remti į dvasines — moralines vėsmes, kad techninis žemi- viešpatavimas neužgožtų žmogaus rūpestio savimi pačiu.

Dr. Juozas Girnius

LIETUVIS MOKSLININKO PAREIGOSE

JULIUS VEBLAITIS

Gyvename sparčiai sukle- tėjusiame technologijos am- žiuje. Kur tik pažvelgsim, vi- sur pamatysim, kad žmogus yra apsuptas įvairiausių maši- nų, mygtukų, jungiklių bei elektronikos įrengimų. Vis dėl- to galbūt didžiausia žmo- gaus svajonė visais laikais bu- vo kaip pasiekti mėnulį, tą paslaptingąjį, poetų apdai- nuotą, romantikos kupiną, dangaus kūną.

Visame pasaulyje, ypač čia Amerikoje universitetai ir įvai- rių bendrovių mokslininkai bei tyrimų centrai plėtė ir ugde- platiuos erdvės bandymų tink- lus. Pagaliau sudėtinė moksl- ninkų žinojimo genezė privedė prie to, kad amerikiečiai pir- mieji ne tik galėjo nukristi į mėnulį, bet, jį apžiūrėję ir pri- sirinkę jo paviršiaus klogo pa- vyzdžių, laimingi sugrįžo į žemę. Galima drąsiai teigti, kad skridimas į mėnulį buvo tikrai šviesi mokslo bei inžinerinės srities aureolė.

Satelitai erdvės tyrimų ska- lėje, beabejo, atlieka didelį vaid- menį ir susijimo srityje žmonių žada gerą ateitį. Jau prabėgo 18 metų, kai didžiulė Bell Systemos telefono bend- rovė pradėjo naują erą, paleis- dama į erdvės savo pirmąjį Telstar satelitą. Viename to bendrovės tyrimų centre, Holmdel, New Jersey, darbuo- jasi ir mūsų tautietis dr. Da- rius Slavinškas.

Sis simpatingas vyras yra žemaitis, gimęs Lietuvoje, o vi- sus savo akademinius laips- nius yra įsigijęs Kanadoje.

Baigęs dalį mokslų, jis kurį lai- ką dirbo Kanados šiaurėje prie seismologinių naftos ieško- jimo metodų bei tyrimo būdų.

Prieš 15 metų mūsų mokslininkas atvyko į New Jersey ir dirba Bell Telephone laboratorijose. Šiuo metu jis pasinėręs erdvėlaivių sistemų srityje. Jam tenka prižiūrėti satelitų skriejimo kontrolės planus bei jų konstrukcinę gamybą. Specifiniai uždavi- niai yra satelitų šilumos kont- rolė, orbitų analizė ir satelitų sekimo stočių planavimas. Satelitų dėka dabar televizijos stotys gali transliuoti kasdien įvairiai skirtingas laidas iš už- jūrio. Dar gi, rodos, taip ne- seniai vis matydavome Ameri- kos įkaitus Irane, stebėjome neįmonišką pasikėsinimą prieš popiežiaus gyvybę arba gerėjomes iškilmingomis Anglijos princo Charles vedy- bomis. Yra žinoma, kad visa tai mes galėjome matyti tik satelitų dėka. Pusė visų telefo- ninių pasikalbėjimų iš užjūrio eina per satelitus. Anot dr. Sla- vinskio, trejų metų laikotarpis bus paleistas pirmasis iš Tel- star 3 satelitų. Įrengimai bus aprūpinti kieta pavidalo elek- tros stiprintuvais ir jie turės žymiai ilgesnio amžiaus bate- rijas, mažiau trūkumų suke- liančius radio imtuvus ir t.t.

Čia verta dar paminėti, kad kiekvieno Telstar 3 amžius bus 10 metų. Taipgi kiekvienas iš jų tuo pačiu laiku galės aptar- nauti 21,600 telefoninių pasi- kalbėjimų, tuo tarpu dabar-

Dr. Darius Slavinškas

tinio satelito pagalba galima aptarnauti „tikrai“ 18,000 pasikalbėjimų. Svarbiausias mokslininkų uždavinys buvo pagaminti dalis iš tokių me- džiagų, kurių dėka satelito na- šumas ir veikimas būtų užtik- rintas ilgesniam laikui. Nesunku įsivaizduoti, kas atsi- tinka sugedus kokiam nors komponentui, kai satelitas skrieja erdvėje. Gedimų pašai- linimas čia labai susikompli- kuoja. Taigi kaip galima pa- siekti maksimalių pasekmių?

Mokslininkai sako, kad nikelio elektrodai aktyvuojami elektro - cheminiu būdu pa- deda išlaikyti nikelio kad- mijaus baterijų amžių iki 10 metų. Baterijos pasikrauna sa- vo atsargų elektros iš solariųjų celių tuo metu, kai satelito skrydis yra saulės šviesoj.

Baterijos atsargos naudo- jamos tuo metu, kai satelitas yra žemės šešėlyje. Be to, bus naudojamas kieta pavidalo ga- lio arsenido tranzistorius (GaAsFET), kuris pakeis iki šiol naudotus lempų stiprintu- vus. Tikimasi, kad tokie tran- zistoriai prailgins satelitų am- žių. Kiekvienas iš Telstar 3 satelitų bus aprūpintas su 12 atsarginių lempų, dėdos atve- ju sušlubavus naujiems tran- zistoriams.

Kaip matome, tai tik dalis to, kur mūsų tautietis mokslininkas padeda spręsti didelius ir techniški komplikuočius svar- bios misijos uždavinius. Dr. Darius Slavinškas yra ap- dovanotas ir kitais talentais bei gabumais: jis yra aistringas tenisininkas ir puikūs akordeonistas bei pianistas. Bacho muzika — jam kaip ta šventoji ugnis: namuose ji nie- kad neturi užgesti. Mėgsta jis literatūrą ir filosofiją, nes humanistinis išsilavinimas ke- lia žmogaus intelekto kriteri- jų. Turi jis ir kitas Dievo do- vanas: klausą ir lengvai aukštas gaidas pasiekiantį tenoro balsą. Yra didžiai pami- lęs taipgi ir lietuvių liaudies dainą. Šių eilučių autoriui ke- letą kartų teko su juo dai- nuoti kvartete lietuviškas dai- nas ir kupletus. Savo laiku dr. Slavinškas Elizabetho dr. Vin- co Kudirkos vardo šeštadi- ninė mokyklą mokė vaikų chorą. Kanadoje jis sukurė še- mą su Gintra Bakaityte. Middletown, New Jersey, jie- du augina sūnų Andrių ir duk- rą Daną. Abu vaikai auk- lėjami lietuviškoje dvasioje. Linkėtina mūsų mokslininkui, tyrinėjant dangiškąs būtybes, ir toliau taip sėkmingai gar- sinti lietuvių vardą!

Raisa URBONIENĖ atlieka pramogines dainas, kurias su- kūrė kompozitorius B. GOR- BULSKIS. Garso režisorius Paulius Ja- siukonis. Išleido GINTARAS, filmų ir plokštelių gamyba, Hol- lywood, California.

Kaina su persiuntimu \$8.95

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

S. Slizys

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society. Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$42.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$40.00. Foreign countries \$42.00

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kanadoje (kanadiškais dol.)	\$46.00 \$26.00 \$18.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Užsienyje	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kitur — Amerikoje	\$40.00 \$22.00 \$15.00
Savaitinis	\$28.00 \$17.00

• Administracija dirba kas- dien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadi- niais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisy- nuožiūra. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

JURGIS JANKUS Anapus Rytų

Romans

396 pusl. Išleido ATETIS 1978. Spaudė "DRAUGO" spaustuve. Ap- liaukos autoriaus. Kaina su persiun- timu \$7.73.

III. gyv. pridėda 5% valstijos mokestį.

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004

Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30

val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir

7-9 antradienį ir penkt. 10-4; šeštadienį 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — BE 3-5893

Specialybė Akų ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKSA

VAIKŲ LIGOS

6441 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GÁ 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

Gydytojas ir Chirurgas

DIPLOMATE, AMERICAN BOARD

OF FAMILY PRACTICE

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA

2659 W. 59 St., Chicago

476-2112

Val. pagal susitarimą: pirm., antr., treč.

ketv. 10 iki 6 val. Šeštadienį 10 iki 1 val.

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvių gydytojas

3925 West 59th Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4

val. popiet. 10 v. ryto iki 6 v. vakarą

uždaryta

Advokatų Draugija

VALDEMARAS BYLAITIS

IR

VINCAS BRIZGYS

Teisių daktarai

2458 W. 69th St., Chicago, Ill.

Visi tel. 778-8000

Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.

treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

KODIKŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p

Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-mos ir Campbell Ave. kampas)

Val. pirmad. antradienį ketvirtadienį ir penktadienį

3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Ofs. 742-0255 Namų 584-5829

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS — CHIRURGIJA

1185 Dundee Ave.

Elgin, Ill. 60120

Valandos pagal susitarimą

Tel. 372-5222, 236-6575

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

Ofisai:

111 NO. WABASH AVE.

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

8104 S. Roberts Road

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. 563-0700

Valandos pagal susitarimą

GINKLAVIMOSI VARŽYBOS

Ar Sovietų Sąjunga ar JAV-bės šiuo metu yra geriau apsiginklavusios ir tuo būdu geriau pasiruošusios karui? Šis klausimas dažnai keliamas ir diskutuojamas pasaulinėje spaudoje, diskutuojamas karių ekspertų. Diskusijos šiuo reikalu ypač suaktyvėjo po to, kai JAV-bių dabartiniai politikai bei kariniai vadai — R. Reaganas, Al. Haigas ir C. Weinbergeris — nekartą oficialiai pareiškė, kad Sovietų Sąjunga kai kuriose ginklavimosi srityse yra pralenkusi JAV-bes.

Kariniai ekspertai nurodo, kad Sovietų Sąjunga turinti žymiai stipresnę reguliarią kariuomenę, milijoninę (20-25 mil. vyrų) atsarginių kariuomenę, gausesnį ir, gal būt, modernesnę karo laivyną, daugiau lėktuvų, 2-3 kartus daugiau tankų, kaip JAV-bės. O ir branduolinių bei raketinių ginklų sektoriuje Sovietai toli gražu nesą atsilikę nuo Amerikos.

JAV-bių vyriausia karinė institucija — Pentagonas paskelbė šiuo reikalu specialią studiją — „Sovietų Sąjungos karinė galybė“, kuri praktiškai patvirtina didesnę kaip JAV-bių Sovietų Sąjungos apsiginklavimą. Ją perskaičius persiūta, kad Amerika turi gaminti naujus modernius ginklus, juos išdėstyti tam tikrose laisvojo pasaulio dalyse. Ji ir jos sąjungininkai turi geriau pasiruošti ir šiam reikalui skirti stambesnes sumas.

Vakarų Vokietijos karinis ekspertas Leslie H. Gelb žurnalo „Der Spiegel“ X.5 numeryje paskelbė minėtą Pentagono studijos kritiką ir nurodė, kad su Amerikos ir kitų Vakarų kraštų apsiginklavimu nesą jau taip blogai. Pirmiausia jis nurodo, kad ginklai esą labai svarbus dalykas, bet tai dar ne viskas. Labai svarbūs dalykai esą kariuomenės vadovai, karių moralė, sumanumas, strategija, taktika, o taip pat, žinoma, krašto ekonominiai resursai, technikos pažanga, maisto ir kitų dalykų ištekliai.

L.H. Gelb nurodo, kad Sovietų Sąjunga nuolat po ginklu laikanti ne 4,8 mil. kariuomenę, kaip nurodė C. Weinbergeris, bet 3,6 mil. (JAV-bių ir Sovietų Sąjungos atsarginių karių skaičių jis visaiškai nutylėjo...). Pentagono studija nurodanti, kad technologinė srityje JAV-bės ir Sovietų Sąjunga esančios maždaug vienodo lygio, kad Sovietų Sąjunga ginklavimosi reikalus skirianči daug daugiau lėšų, kaip Amerika. Šie pareiškimai nesą patikimi. Gal būt, kai kurios ginklavimosi srityse Sovietai ir esą skaičiumi pralenkę Ameriką, tai JAV-bių ginklai vis dėlto esą techniškesni, tobulėsi. O jeigu intum lyginti NATO ir Varšuvos pakto šalių karinį apsiginklavimą, tai vakariečiai čia esą žymiai pranašesni, nes Amerikos ir jos sąjungininkų apsiginklavimas esą aukšto techniško lygio ir pakankamai didelis. O jeigu greta JAV-bių ir jų Europos sąjungininkų karo atvejų dar stotų Japonija su Kinija, Sovietams nebūtų galimybės laimėti karą.

Palyginimui paduodami kai kurie skaičiai. Sakysime, Šiaurės Atlanto vandenyne ir prie Norvegijos Sovietai esą sutraukę 157 karo laivus, prieš 78 JAV-bių. Tačiau jokiais šioje srityje kursuojanti NATO šalių laivyną, laivų skaičius padidėja ligi 246, prieš Varšuvos pakto šalių laivyną. Pana-

šiai esą Viduržemio jūroje ir gal kituose vandenyneose.

Pentagono studija iškeltanti didžiulį Sovietų Sąjungos vidutinio atstumo SS-20 raketų pavojų. Maskva turinti 250 šių stiprių raketų ir joms 750 branduolinių užtaisų. Tačiau ir dėlto nesą reikalo pulti ir paniką, nes šio tipo JAV-bių raketos Pershing — 2 taip pat esančios pakankamai geros ir tikslios. Faktas, kad Sovietų raketos esančios 3-4 kartus didesnės kaip amerikiečių panašaus tipo raketos taip pat nedaug tepasakančios, nes čia daugiau lemia ne raketų didumas, o jų sprogstamoji galia.

Didelį karinį stiprumą Amerikai teikia jos gausios karinės bazės, išdėstytos įvairiose kraštuose, salose, o taip pat ir ruoštos ant plaukiojančių lėktuvnešių ir kito tipo laivų. Sovietai pastaruoju laiku taip pat pasistengė įsteigti naujų karinių bazių Afrikoje, Viduržemio jūros srityje, Azijoje, Indijos vandenyne. Tačiau Amerikos ir jos sąjungininkų pranašumas ir čia esą didesnis.

Iš viso susidaro įspūdis, kad Amerikos kariuomenė, kad ir skaičium pusiau mažesnė kaip Sovietų Sąjungos, esanti karishai gerai paruošta ir labai stipriai techniškai apginkluota. Bet tai dar nereikia, kad šioje srityje reikia sustoti. Atvirkščiai, reikia įreikala realiai pažvelgti: Sovietų Sąjunga yra tikai milijoniška karinė galybė, nors jos ekonominis ir techninis pajėgumas tesiekia pusę kiek Amerikos.

Atrodo, kad JAV-bės, turinčios negausią skaičiumi kariuomenę, kaip ir neturintys atsarginių karių, nėra pasiruošusios ilgam karui. O tačiau toka karas gali iškilti, jei ir hitlerinė Vokietija galvojo tik apie „žaibo karą“ (Blitzkrieg), o tačiau jis nusitęsė šešetą metų. Taigi nereikia gailėti lėšų svarbiausia — krašto gynybos reikalui, nors dėlto nukentėtų ir kiti labai svarbūs reikalai.

Skaitytojai, atidžiai seką pastarojo mėto įvykius, galėjo pastebėti keistą Europos šalių, netgi priklausančių NATO sąjungai, laikyseną. Jų vyriausybės ir piliečiai nori, kad Amerika apgintų jų kraštus nuo galimo Sovietų pavojaus bei invazijos. Tačiau, kai NATO karinė vadovybė bando tuose kraštuose įrūšioti modernių raketinių ginklų bazes, tam energingai priešinasi ne tik daugybė gyventojų, bet neretai ir vyriausybės. Atsakymas, žinoma, nėra logiškas: norint apginti reikiamus kraštus, reikia juose įrūšioti modernių ginklų bazes, gal būt, ir neutronines bombas įskaitant. Sovietų karinė technika yra labai aukšta ir Amerika „su botagu“ savo sąjungininkų Europoje apginti negalėtų...

Čia, žinoma, daug veikia Sovietų propaganda, kuri skelbia maždaug tokį lozungą: „Mes branduoliniu raketiniais ginklais nebombarduosime tų kraštų, kurie pas save neturės atominių ginklų bei jų bazių...“ Taip skelbia, bet kaip iš tiesų būtų, nesunku numatyti: Sovietai, jei įstengtų, užimtų visus Vakarų Europos kraštus.

Taigi reikia ne silpninti, bet stiprinti Amerikos apsiginklavimą. JAV-bės nesiruošia pulti bet kurį pasaulio kraštą ir jį pavergti. Bet taip pat turi daryti viską, kad priešas Amerikos neužpultų, o jeigu mėgintų įsiveržti — kad būtų reikiama laiku ir reikiamoje vietoje atremtas.

b. kv.

PETRAS JURGĖLA LIETUVIŠKOS SKAUTIJOS KŪRĖJAS

Jo 80 metų sukakties proga

JONAS KUPRIONIS

Šio šimtmečio pradžioje (1909 m.) anglų generolo Baden Powell'o sukurtą jaunimo auklėjimo sistemą — skautizmas labai atitiko jaunimo polinkius ir ji greit paplito po visą pasaulį. Tai tarptautinio charakterio, bet kartu kiekvienoje tautoje ji yra grynai tautinė organizacija. Ideologiškai ji remiasi religiniais ir tautiniais principais bei skatinimu padėti artimui. Lietuvių skautų šūkis yra Dievui, tėvynei ir artimui! Šios sistemos patrauklumą ypač sudaro skatinimas jaunimo bendrauti su gamta, nes čia geriausias sąlygos sveikam natūraliam dvasiniam ir fiziniui brendimui bei užsigrūdinimui. Dėlto skautų veikloje charakteringas bruožas yra išskylos į gamtą, stovyklavimas miškuose. Jų vienetų (skitų) „patronų“ vardai paprastai renkami ne kokiu didvyriu ar žymėnu, bet briedžio, lapės, gegutės, lelijos ir pan.

I Lietuvą skautizmo sistema atėjo pačioje nepriklausomybės kūrime pradžioje. Lietuviškosios skautijos kūrėjų ir formuotojų buvo gabus ir entuziastas jaunuolis Petras Jurgėla (Jurgelėvičius). Jo gabumai išryškėjo jau tuo, kad 17-metis Vilniaus gimnazijos moksleivis atliko subrendusio veikėjo darbą. I jo pasaulį, karo laikotarpį jis buvo praleidęs Rusijoje. Ten dalyvaudamas lenkų, vėliau ukrainiečių skautų draugovėse jis susipažino su šia organizacija ir grįžęs į Lie-

tuvą ėmė ją čia organizuoti. Ideologiniai pagrindai ir organizacinės formos, tiesa, buvo nustatytos Baden Powell'o, bet kiekvienoje tautoje tai buvo pritaikoma prie savo tautos charakterio, tautinių aspiracijų. Dėlto kai kuriuose kraštuose net ir ideologiniai pagrindai buvo visai iškreipti.

Kad lietuviškajai skautijai buvo suformuotas veidas ir duota ideologinė kryptis, kokią ji ir dabar vykdo, tai Petro Jurgėlos dėka. Jis ne tik suorganizavo pirmąją lietuvių skautų draugovę 1918 Vilniuje (kurios dalyvių buvo ir čia rašantis), bet sukūrė visą lietuvišką organizacijos struktūrą — nuostatų formulavimą, lietuviškus terminus, ženklus, uniformas ir kt., parašė ir išleido skautams kelis veikalus. Liet. skautų org-ja yra originali B. Powell'o įkurtajai.

Nepriklausomoje Lietuvoje skautų org-jos plitimas turėjo kai kurių sunkumų. Viena, pats pavadinimas „skautas“ lietuviams gana svetimas ir beveik nėra atitiktis išversiti lietuviškai. Tad pavadinimas prigijo tik pagal „išsenėjimą“. Antra, jau tada Lietuvoje veikė nuo seniau įsikūrusios, panašią dieologiją turintis kito organizacijos, tad šiuo atžvilgiu skautai nebuvo jokia naujiena. Pagaliau anuomet jaunimas daugiausia buvo augęs kaime, išėjęs 3-5 metų piemenavimo ir naktigo-

nių „stažą“, taigi organiškai suaugęs su gamta, tad ir skautų išskylos bei stovyklavimas miške tik nedaugeliui miestioniukų tegalėjo imponuoti.

Nežiūrint to, moksleiviai mėgsta org-jas, tad ir skautų draugovės palaipeniui plėtėsi. Patriotizmas skatinanti skautų org-ja nepriklausomybės kovų laikotarpy, kai dauguma vyresnių klasių moksleivių savanoriais stojo į Lietuvos kariuomenę, jų tarpe buvo nemaža skautų, įskaitant ir lietuviškosios skautų org-jos kūrėją Petrą Jurgėlą, pirmąjį vyriausią skautininką Vsevoloda Šenbergą ir kitus.

Tačiau ypatingai šios org-jos vaidmuo iškilo išėjimoje. Atsidūrus svetimuose kraštuose čia suburdama jaunimą ir stiprinama lietuvišką tautinę dvasią, ji labai atitinka išėjimo siekimus, o turėdama tarptautinio charakterio bruožus, pvz. skautišką uniformą, lengviau gali prisiderinti ir stipriai nacionaliniuose kraštuose. Tad čia ji itin gražiai veikia. Su tuo dar labiau išskyla lietuviškosios skautų org-jos įkūrėjo Petro Jurgėlos nuopelnai.

Siemai jam švenčiant gražią sukaktį, paminėtini bent kai kurie ir kiti jo darbai.

Gimęs 1901 m. rugsėjo 30 d. Jersey City, N.J. Prieš I-jį pasaul. karą tėvai jį parsivežė į Lietuvą. Karui prasidėjus, jis pateko į Rusiją. Ten įstojo į lenkų, vėliau ukrainiečių skautų draugoves ir tuo būdu susipažino su šia organizacija. Grįžęs į Lietuvą ėmėsi iniciatyvos ją čia įsteigti. 1919 metais savanorių įstojo į Lietuvos kariuomenę ir baigė karo mokyklą. Kariuomenėje ilgėsi laiką dirbo švietimo skyriuje, redagavo įvairius leidinius ir pats daug rašė. 1931 metais grįžo į JAV ir čia plačiai įsijungė į lietuvišką veiklą. Buvo vienas iš Dariaus ir Girėno skridimo į Lietuvą organizatorių ir vėliau parašė veikalą — Sparnuoti lietuviai Darius ir Girėnas. Dirbo Amerikos lietuvių centro valdyboje, Tautinėje taryboje, Tautos fonde, Amerikos lietuvių legiono vad. Ypač buvo įsitraukęs į spaudos darbą, dirbo Draugo, Vienybės redakcijose. Išvertė stambesnius veikalus, kaip romaną H. Mnišek Raupso toją, su broliu Kostu išvertė W.T. Scanlono apysaką Dieve, pasigailė mūsų ir kt. Vėliau

Petras Jurgėla lanko Chicago skautus. Iš kairės skautininkai: J. Jovarauskas, pats P. Jurgėla, Z. Jaunius, A. Pauzolis ir V. Tallat - Kelpša.

ATOLAS — KORALŲ SALA

JURGIS GLIAUDA

74 — Dabar aš matau, tu jos nemylejai. Todėl tau taip lengva svarstyti ir išvadas daryti. Tokias šaltas išvadas. Tokias nežmoniškas.

— Su kitu aš taip nekalbėčiau. Tikrai su tavim. Žinau, mėgsti logiką. Su kitu aš taip nekalbėčiau, taip atvirai iki sielos dugno.

— Vis dėlto tu jos nemylejai, — lyg sau kalbėjo Vincas.

Tylėdamas Feliksas porą kartų perėjo kambarį. Nerimas kaupėsi dvasioje, judėjimai buvo reikalingi, lyg noras bėgti ir išbėgti iš pragaro. Jis sustojo prie patalango, prie kurio atlaikė pirmuosius įspūdžio talzimus.

Su sivilinanciu sarkazmu jis dabar atsiminė, kad jis užsakęs pramoginiame laive dvi kajutes, tikėdamas, kad tokia kelionė suartina ir pasatrina gundymus. Vilbena sutiko keliauti ir juokdamasi paklausė, „ar nesusergsime jūros liga?“ Ir jos klausime „mes“ vietoje „aš“ buvo ženklas, daug pranašaujantis, daug žadantis. Jis matė, kad jo laivo kelionės planas mažai besiskiria nuo piktadarių atakos: siekiai tie patys, priemonės visiškos kitos. Brolio buvimas šioj akimirkoj šalia jo pasidarė nebeįsivaizduojamas. Vincas buvo piktadarys, sugriovęs jo buities ir būties rutiną. Jo jis laukė: stebuklo, atgamtiško apreiškimo? Ko jis atsukubėjo pas jį su žudančia naujiena?

Jis atsigrižo į brolių. Vincas stovėjo kambario vidury. Jis stovėjo nenatūraliai atmetęs galvą, ranką į atskaitą.

Stambokas smakras išsikišo į priekį. Laisvai vaizduoti Vincas buvo panašus į burlaivį, kuris nėres bangon, lipa ant kitos, ir banga kelia į dangų, išmesdama aukštyn aštrų laivo priekį. Gailiai atrodė jo begimo batai, taip kontrastingi jo dramatiškai pozai.

— Išgirk mane, mano broliu, — pasakė Vincas, — aš myliu Vilbeną nuo pirmos pamatymo dienos. Šventai, romantiškai, beviltingai. Aš mylėjau tave, broliu. Aš žinojau: ji tavo. Aš žinojau, koks bausis dalykas varžybos tarp brolių dėl moters! Aš šitą žinojau, todėl, sutramdęs savy ambicijas ir meilę, paverčiau meilę platoniška svajone ir nusitariau eiti į vienuolyną. Jie ten turi aukštų, altruistinių siekių, daug idėjų ir atsidavimo misijų. Toks gyvenimas palengvintų man gyvenimo našatą. Išvykčiau toli nuo čia. I tolimus, keistus kraštus. Aš tikėjau, tu duosi jai puikų gyvenimą, ko aš jai niekad nepatirdinčiau. Dabar mano planai byra, yra, sprogsta lyg bombos sprogdamas namas.

— Aš jos tau neatiduodu, — pasakė Feliksas.

— Tu jos nemyli, — lyg su keista vizija žvilgsny kalbėjo Vincas, — aš ją mylėjau ir tebemyliu. Aš niekad nė pats esau nedrįsau ištarti sakinio „aš myliu Vilbeną“. Aš vis sau tvirtinau „jį myli mano brolis“. Aš buvau tikras, su tavimi jos ateitis. Ir kad man taip tinka elgtis, nes aš tavo brolis, nes aš ją myliu, nes aš linkiu jai laimės.

— Jeigu tu ją tebemyli, — pasakė Feliksas, — tu esi laimingas. Aš užjauciu tave. Bet... užjausk ir mane. Ši rūmų revoliucija sužalojo mano gyvenimą. Ką tu man pasakojai, tai priedas prie mano katastrofos. Tu, Vincai, paslaptingas žmogus, dėlto tau gyvenimui nebuvo lengva.

Staiga jis pasisuko į barą, prie kurio stovėjo trys aukštakojės taburetės.

— Ko tau? — jis paklausė brolio, tiesdamas ranką į atskaitą.

— Mudu broliai, artimi, labai artimi, — pasakė Vincas, — o išsiaiškinome pirmą kartą.

— Gal ne paskutini? — pasakė Feliksas. — Gal ne paskutini? — atsakė Vincas. — Tokie pasikalbėjimai žudo.

— Ne taip tragiškai, Vincai, — taikėsi Feliksas. — Alaus?

Nuo baro jis ėjo į Vincą, šypsojosi kaip girtas. Padėties išaiškinimas, atviras ir ciniskas, gulėjo ant jo lūpų. Jis pasakė:

— Taip, Vincai, dėl to, kad tarp brolių sustojo moteris.

Vincas pasisuko į duris ir išėjo tykiai kaip smėkla.

Feliksas drįbo ant nepatogios aukštakojės taburetės prie baro ir rinkdamasis gėrą, pakilojo vieną ir kitą butelius. Jis prisipylė stiklinę konjako ir gerė lėtai, gurkšniais ir jautė, lyg sunkūs krovinių gabalai, į sąmonę nusileidžia svaigalas.

Jis lėtai gerė ir antrą stiklinę. Jis galėjosi, kad, sutikusi keliauti laivu, Vilbena dabar nutolo nuo jo neatsigrįžtinai. Jam buvo apmaudu, kad dėl epizodo, dėl nelaimės, jis praradęs Vilbeną, o sąlygos ją pažinti noko savo natūraliu keliu. Jis sarkastiškai galvojo, kaip jis išgyventų tokį epizodą su Elvyra Estrada? Ši moteris, jeigu galėtų, visai ir nepasakytų jam apie tai. Vilbenos epizode buvo sutriuškinto altoriaus tragedija. Ne, ne, jis negali surišti gyvenimą su moterimi, kurios kūnas ir psichė prievartos išdergti. Santykių poezija, moters gaiva, įsimylėjimo grožis — viskas, kaip viesulo, prievartos nupūsta. Įžengia arenon pasigailėjimas, ant kurio senų santykių neatstatysi.

Išgėręs antrą stiklinę, jis jautėsi logiškai nesutriuškintas ir etiški stiprus kaip uola.

(Bus daugiau)

Petras Jurgėla — Lietuvos skautų kūrėjas.

KOM. KINIJOJE UŽDRAUSTAS ŠV. RAŠTAS

Birželio 18 dieną į kom. Kiniją atėjo vieno milijono Šv. Rašto siunta. Jos buvo pasiųstos Prancūzijos „Mission Portes Ouvertes“ organizacijos „Nelson Bible Publishers“ (JAV) išspausdinto viena milijoną egzempliorių kinietišku raštu, ir ši laida visai atitinka biblijų laidas. Kai ši siunta atėjo į Kiniją, jos dalis buvo sunaikinta ir konfiskuota. Be to, daug biblijų platintojų areštuota. Apie tai pranešė Paryžiaus „Mission Portes Ouvertes“.

Milijonas Šv. Rašto knygų svėrė 232 tonas. Biblijos buvo sudėtos į dėžes, kiekvienoje dėžėje 48 ryšuliai ir ryšulyje 90 biblijų. Dalis ryšulių spėta padalyti kiniečių tikintiesiems. Apie tai „Mission Por-

tes Ouvertes“ pranešė tik po trijų mėnesių, norėdami apsaugoti nuo arešto biblijų platintojus. Dar ir dabar ji neskelbia smulkmenų apie šią akciją, pavadinimą „Projekt Parel“. Pagal Prancūzų organizacijos pranešimą, atvykus siuntai, jau po keturių valandų kiniečių kareiviai pradėjo tas biblijas naikinti, mesti į jūrą ar deginti, bet pagal „Mission Portes Ouvertes“ didžioji dalis biblijų pavyko išsaugoti. Apie 20,000 kiniečių dalyvavo tų biblijų platintojų akcijai. Po to prasidėjo kratos krikščionių kiniečių namuose, kur ir buvo konfiskuota dalis biblijų.

Tačiau „Mission Portes Ouvertes“ organizacija vėl gavo naują užsakymą vienam milijonui biblijų kiniečių kalba. Pagal šią organizaciją, Kinijos gyventojų biblijų badui pasotinti reikėtų mažiausiai dešimt milijonų biblijų.

— T.

Toronto lietuvių dramos teatras "Aitvaras" Clevelande su vaidinęs J. Grušo keturių veiksmų dramą "Tėvas ir sūnus". Artistus sveikina LB Ohio apygardos pirm. J. Mikonis.

LAIŠKAI "DRAUGUI"

ROCHESTERIO LIETUVIAMS

Šių metų spalio 5 d. "Draugas" taip pat nepasirašyto asmens straipsnį, pavadintą "Dėl paminklo ant kun. Bakšio kapo". Perskaitęs tą rašinį, buvau staigiai pritrenktas, kad tokiame asmeniui, kaip kun. Bakšys, kuris visus pasitikio, kuris veik visiem parūpino dokumentus, kad tik greičiau iš tų nelaimingų lagerių išvyktų, dabar Rochesterio lietuvių visai užmirštas. Šiame laiške neminėsiu jo visų nuveiktų darbų lietuvių bei lietuviams, jo gilaus patriotizmo ir visais atvykusiais tėviškos rūpestio. Tie, kuriais jis rūpinosi, niekada to negalės pamiršti.

Su šiuo laišku noriu paskatinti Rochesterio lietuvius, kad

tuojau sudarytų komitetą, kuris rūpintųsi paminklo pastatymui lėšų rinkimu. Aš pirmas atskubu su šimto dol. auka. Kai tik bus pranešta, kam ir kokių adresu pinigai siųsti, tuojau juos galės gauti. Los Angeles, kiek žinau, yra ir daugiau iš Rochesterio lietuvių, manau, kad ir jie neatsisakytų, jei aš į juos kreipčiausi. Taigi linkiu Rochesterio lietuviams daug sėkmės, kad tas apeleikimas būtų greičiausiai pataisytas.

Su pagarba
Juozas Karbūtas

PATIKSLINIMAS

"Draugo" Nr. 215 š. m. rugsėjo mėn. 15 d. 6 psl. buvo paduota žinutė: "Rašyt. Balio Sruogos memuarų knyga rusų kalba Lese Bogov (Dievų miškas) išleista "Vagos" leidyklos Vilniuje. Į rusų kalbą išvertė G. Kaganovičius ir F. Suravinas". Informacija gerokai pavėluota, nes šis veikalas buvo išleistas jau 1956 m. ir nuo to laiko yra išėjusios jau kelios laidos rusų kalba. Jis yra išverstas į latvių, estų, lenkų, čekų, prancūzų ir anglų kalbas, verčiamas į bulgarų ir kitas kalbas.

K. D.

P. S. Balio Sruogos "Dievų miškas" buvo išleistas Lietuvoje 10 metų po autoriaus mirties. Išleidimas sulaukė paties Suslovo įsakymo, nes ten nėra išreikšta padėka už "išvadavimą" ir todėl, kad komunistai nenorėjo skelbti žinių, kad buvo lietuvių, kentėjusių koncentracijos stovyklose, skelbė, kad visi lietuviai buvo vokiečių kolaborantai.

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIA NOREIKIENE
SIUNTINIAI | LIETUVA
Labai pagelėjamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių
2008 W. 68th St., Chicago, IL 60629
Tel. 225-2787

East St. Louis, Ill.

RUDENS POBŪVIS

Šios vietovės lietuvių apylinkė kasmet kiekvieną rudenį ruošia pobūvį, kurio pelnas paskirstomas lietuviškų institucijų veiklai remti. Šių metų spalio 25 dieną, 12 val. (vidurdienyje), lietuvių parapijos salėje, 1509 Baugh ir 15 gatvių sankryžoje, įvykis šis tradicinis rudens pobūvis. Jau suaukota vertingų dovanų, kurios renginyje bus paskirstytos. Be to, veiks dar ir jaunimo tvarkomas "Laimės šulinys", kurio daugiausia domisi jaunieji ir jų draugai. Prašoma, kad spalio 25 d., sekmadienį, šeiminkės neruoštų namuose pietų; paaimkite atostogų — atvykite į pobūvį, kur visų lauks paruošti šilti pietūs ir geri gaivinantis gėrimai. Pasikvieskite savo draugus bei pažįstamus, nes kuo daugiau žmonių susirinks, tuo visiems bus smagiau.

MIRĖ A. A. JONAS
JANELIUKSTIS

Antrą pasaulinio karo pa-

siūlyti. Išleisk Viešpatyje. J. J.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Lemont, Ill.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS ŽINIOS

Lemonto lituanistinės mokyklos ikireja mokytoja Ona Abramaitienė, po gana ilgos pertraukos, vėl įsijungė į Maironio lit. mokyklos mokytojų eilę. Ji dėsto tikybą ir paruošė mokinius pirmajai Komunijai.

Šiais metais mokykla pradėjo mokslo metus su 143 mokiniais ir 14 mokytojų. Mokyklos direktorė yra Mila Milašienė. Mokinių tėvų komitetas sudaro: pirm. Juozas Urbanas, vicepirm. Ričardas Mačiulis, sekr. Nijolė Cijunienė, išd. Mykolas Baciulevičius, narės Onutė Damaitė-Fiedling, Virginija Urbonienė, Alina Tziubys, Lilija Ramonienė, Aglė Pauliukienė, nariai Algis Nadas ir Algis Mockaitis.

MŪSŲ LIGONIAI

Prieš 3 mėnesius sunkiai sirgįs ir buvo paguldyta ligoninėje mūsų lietuviškos veikos narė Kazimiera Briedienė. Jai suparalizavo abi kojas, negali vaikščioti. Šiomis dienomis, jau sugrįžo į namus. Žmonos sveikata labai susirūpinę dr. Juozas Briedis. Jiedu iki šiol buvo labai veiklūs. Turi vilčių pasveikti, to jai visi linki.

Prieš keturias savaites panašiai susirgįs ir Liucija Būdienė, Stasio Būdo žmona. Jai ne tik suparalizavo abi kojas, bet ji prarado ir atmintį. Ji nieko nepažįsta ir nieko neatsimena. Ji gydoma Loretto ligoninėje, dr. Petro Kisieliaus priežiūroje. Vyras Stasys labai pergyvena.

Martynas Nagys, buv. Lemonto Maironio lit. mokyklos mokytojas, LB ir Balio aktyvus narys, š. m. rugsėjo 3 d. ryte važiuodamas į darbą, prie pat darbovietės įvažiavimo susidūrė su kitu automobiliu važiuosiu iš priešingos pusės. Martynas be samonės buvo nuvežtas į Ligoninę. Po daugiau kaip savaitės, sugrįžo į namus. Prižiūrimas motinos Antaninos Nagienės ir sesers poetės Zinos Katiliskienės pamazu sveiksta.

Mano žmoną ir mane patį ligos apklė. Aš pats ligą jau nugalėjau, bet žmonai dar turbūt ilgai teks kovoti. Pati viena jau nebeįstengia kovoti. Mano žmona Elena Straukaitė, prieš maždaug dvejis metus susirgo virškinimo trakto sutrikimu, prarado atmintį, nieko nepažino ir nieko nebeatsiminė. Ačiū Dievui ir gydytojui, jau po truputį atmintis pradeda grįžti. Staiga aš pats susirgau vidurių uždegimu. Kėsdamas didžiausius skausmus brolio buvau nuvežtas ligoninėn. Ten išbuvau 13 dienų.

POETĖ MŪSŲ TARPE

Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos mokytoja poetė Zina Nagytė-Katiliskienė, Lūnės Sutemos vardu, šiomis dienomis sulaukė iš spaudos išėjusią jau penktą savo poezijos knygą, pavadintą "Vendeta".

Andrius Laukaitis

Waterbury, Conn.

LIETUVIAI — SPORTO ŽVAIGZDĖS

Waterbury, Conn., dienraštis "Waterbury Republican" spalio 3 d. laida atšventė savo 100 metų sukaktį. Šešių dalių priedo vienas skyrus pašvęstas sportui. Čia ir paminėta visa eilė "Vario sostinės" lietuvių kilmės sportininkų, apie kuriuos laikraščio puslapiuose buvo rašyta.

Beisbolo srityje lietuviams atstovauja Juozas Samoška. Pats buvęs sportininkas, beveik 50 m. veikia Waterburio beisbolo rinktinėje darbe, išbūdamas Boys' League pareigūnu, apie 1947 m. vadovaudavęs mėgėjų Brasco komandai. Prekybininkas J. Samoška visą gyvenimą veiklus Šv. Juozapo lietuvių parapijos narys ir rėmėjas.

Joe Samoska

Kai miestas 1923 m. sugulvojo sujungti 10 beisbolo komandų šiam sportui populiarinti, viena rinktinė buvo Lietuvos Vyčių komanda. Tarp žymesnių beisbolo žaidėjų tais laikais buvo 16 m. J. Strokalaits, B. Yoskas ir L. Jasilūnas.

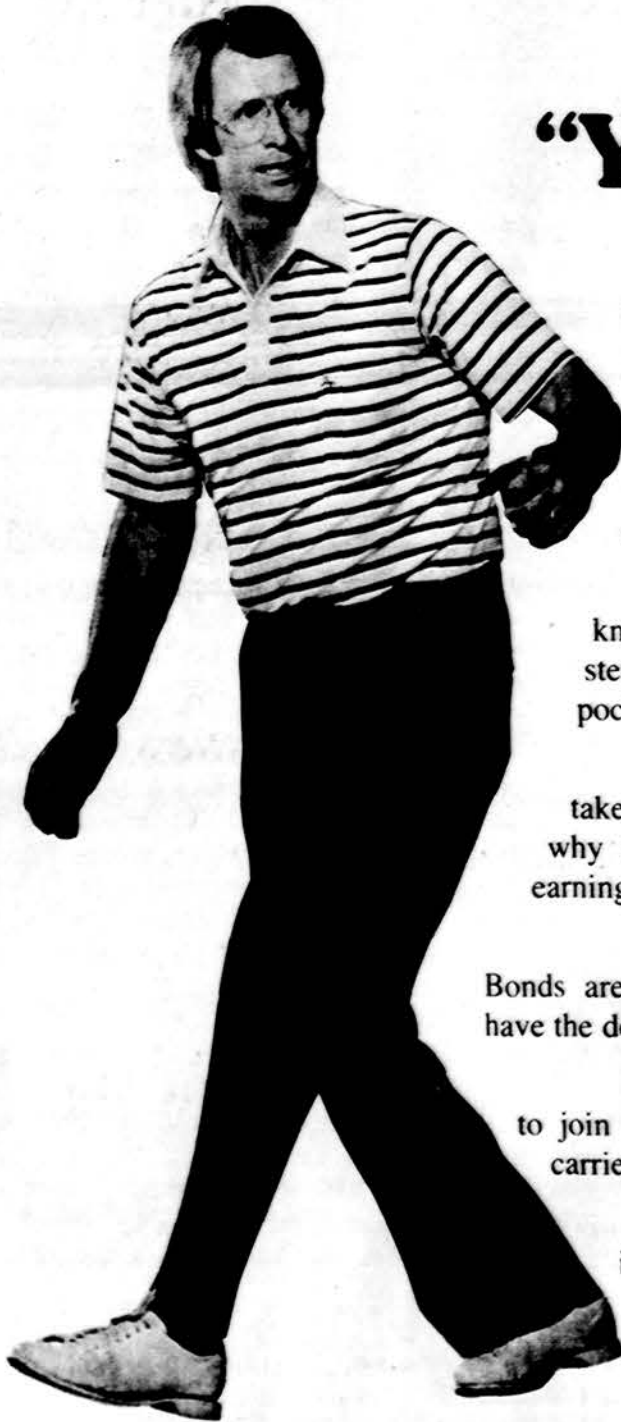
Iš šio 120,000 gyventojų miesto į profesionalų futbolą 1947 m. pateko Francis (Fritz) Barziliauskas, žaisdamas Bostono Yankees, New Yorko Bulldogs ir New Yorko Giants komandose (iki 1951). Prieš tai 4 m. buvo Yale universiteto žymus žaidėjas. Jo brolelis Carl Barziliauskas žaidė Kennedy gimnazijoje, Indianos universitete, o profesionaliai — 1974 - 1978 m. New York Jets, 1978 - 1980 Green Bay Packers rinktinėse.

Mokyklinio sporto apžvalgoje Waterburio dienraštis mini 1928 m. Naugatuck gimnazijos futbolo komandą su "Lietuviškais žaidėjais" Johnny White ir Eddie Butkus, pažymėdamas, kad abiejų tėvai lietuviai. 1938 m. garsoje Wilby komandoje žaidė A. ir E. Bartkai ir J. Zurlis, 1955 m. Crosby gimnazijoje pasižymėjo Roger Zailskas.

Paminėti keli žinomesni mokyklinio krepšinio žaidėjai — 1948 m. Dick Puskas Croft komandoje, 1968 m. Sacred Heart žaidėjai Arūnas Paliulis ir John Ambrozaitis, 1976 - 1977 m. 40 taškų vidurkį pasiekęs C. Aleksinas.

A Message for Newspaper Carriers
from

Earl Anthony

"You can
count on
carriers!"

Bowler of the decade Earl Anthony appreciates the work of newspaper carriers.

"Like professional bowlers, carriers know the value of consistency. They're steady in their approach and solid as a pocket strike. You can count on carriers!"

Newspaper carriers know what it takes to get ahead and stay there. That's why so many are setting aside part of their earnings in U.S. Savings Bonds.

Like a strike in the ninth frame, Bonds are a firm foundation for the future. They have the dependability carriers understand.

The Treasury Department is proud to join Earl Anthony in his salute to newspaper carriers.

We hope you'll join us in recognizing these special young people on this Newspaper Carrier Day, 1981.

Take
stock
in America.

Since joining the Professional Bowlers Association in 1970, Earl Anthony has won a record number of championships and a record amount of money. The only man to win three consecutive Nationals championships, he was named bowler of the year and player of the year from 1974 through 1976. He won high-average honors four times—including last year—and was inducted into the PBA Hall of Fame in April, 1981.

A public service of this publication and The Advertising Council.

CLASSIFIED ADS

HELP WANTED — MOTERYS

Reikalinga šeiminkė

Namų ruošai ir prižiūreiti vaiką, pilną laiką. Nors kiek kalbanti angliskai. Kreiptis į MRS. HIMEL, pirmad. iki penktad. 9 val. ryto iki 5 val. vak. —

Tel. 346-8355

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI | LIETUVA
ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4050 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-3880

Dutchman Contractors

Established 1959

ROOFMAKING AND GEN'L

HOME REPAIRS

Call anytime for estimates

Jim Hammer

Tel. 593-3287

M. A. SIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4250 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI,
GIMINIŲ Iškvietai, pildomi
PILIEITYBES PRAŠYMAI ir
kitokie blaiviai.

[Vairių prekių pasirinkimas nebrangiai
iš mūsų sandėlio.]

COSEKOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 68th St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI | LIETUVA

Tel. — 925-2757

Vytautas Valantinas

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plaunama ir valkuojama
visų rūšių grindis.

BURNYS

Tel. — RE 7-5168

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijal,
Stereo ir Oro Vamintuvai.
Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV

2346 W. 68 St., tel. 776-1486

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisyimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automata galite kalbėti lietuviškai, palikite savo pavardę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2900

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Primaime MASTER CHARGE ir VISA

Tel. — WA 4-8083

A. VILIMAS

MOVING

Apraustas perkraustymas
[vairių atstumų]

Tel. 376-1882 arba 376-6006

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 96th Street

Tel. GA 4-9654

Remkite tuos bišnerius, kurie skelbia dien. "Draugo"

REAL ESTATE

Arti 73-ijos ir Campbell 2-jų butų medinis. Didelis kiemas. Tik \$38,500. Marquette Parko apyl. liuksusinis 12 butų. Parduotas.

Arti 68-os ir Rockwell. Mūrinis 2-jų butų. Parduotas.

Brighton Parko mūr. 3-jų butų ir krautuvė. Parduotas.

Dar turime pirkėjų ir gerų namų investavimui.

Skambinkit tel. 436-7878

SIMATTIS REALTY

2951 West 63rd Street

Insurance — Income Tax

Notary Public

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

DĖMESIO!

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTŲ
LŲJŲ aprašoma dr. J. Vaitkūnas, MFC.
tapyje:

"MARIJOS GARBINIMAS

LIETUVOJE"

★

Knyga yra tik teologinė, ji dėl jo. mūsų vietovių aprašymo ir dėl jos gausios istorinės medžiagos tinka pamokinti kiekvienam lietuviui, bendroms lietuvių istorijai ar vie. ovėms. Knyga didelio formato, 440 psl. — kaina \$3.85. Galima įsigyti "Draugo".

VIZITINIŲ KORTELIŲ

REIKALU

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas plačiai naudoja. Bet tūkai ir visų mūsų astovams turėti gražias vizitines kortelas.

Kreiptis į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais.

DRAUGAS

4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

LIK SVEIKAS

★

Raies URBANIENE atlieka pramogines dainas, kurias sukūrė kompozitorius B. GORBULSKIS.

Garo rektorius Paulius Jasikonis. Išleido GINTARAS, filmų ir plokštelių gamyba, Hollywood, California.

Kaina su persiuntimu \$3.95

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,

Chicago, IL 60629

ISIGYKITE LIETUVISKAS

VELIAVELES

★

Viduose lietuviškuose namuose turėtų būti lietuviška vėliava. Nėra vietos dažiui didesnei vėliavai ilikabinti, bet galima laikyti mažą vėliavuką ant rašomojo stalo. Galima ir net padaryti gražią kombiaciją su Amerikos vėliavų. Dienraščio "Draugo" administracija gali pristatyti tokias mažas vėliavukas, kad Lietuvos vėliava plevesuotų jūsų namuose.

Tokios vėliavos kainuoja \$1.50, (reikia dar pridėti 8 ct. mokesčio ir 50 ct. už persiuntimą, jei gyvenate Illinois valstybėje). Užsakymus siųskite sekanti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,

Chicago, IL 60629

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

DAINAVA RUOSIA NAUJA PREMIJERA

Jau šio pavasario pradžioje Lietuvos meno ansamblis "Dainava", prieš išsiskirstydama vasaros atostogų, savo ir rėmėjų sueigoje aptarė ir suplanavo naujo muzikinio veikalo "Vilniaus pilies legendos" pastatymo apmatą. Vasaros atostogoms pasibaigus, su spalvingo rudens pradžia dainaviečiai susirinko pirmajai repeticijai Jau-nimo centre. Ogi susirinko apie 60 veteranų ir naujų dainaviečių choristų. Dainavimui susirinkusius nuotaikingu žodžiu tuomet pasveikino ansamblio valdybos pirm. Vytautas Jasinevičius. Choristai džiaugsmingais plovimais sutiko pirmininką, žinią, kad, be kitų, i chora įsijungė, berods, šeši jaunieji šoliūnai, kurie net iš Lemonto atvyksta i choro repeticijai.

Ansamblio vadovas komp. A. Jurgutis jau pirmoj repeticijoje pasiūkino, kad veikalo pastatyme bus daug choro dainų ir reikės padirbėti. Po trumpų paaiškinimų pirmąją repeticiją pasidalinę po vieną valandą atkarirose salėse mankštino dirig. A. Jurgutis ir jo asistentė Rasa Šoliūnaitė. O kai visi suėjo bendron pratybom, iš patyrusių choristų jau plaukė melodinga sustartinė "Vilniaus vardas bus mūsų galia, nes juo per amžius didžiulės tautos..." Bet tai sunki ir tolima pasiryžusių visos žemos pratybų kelionė iki premjeros Marijos aukšt. mokyklos salėje.

"Vilniaus pilies legendai" li-breto parašė rašytoja ir įžvalgi žurnalistė Aurelija Balasaitienė, gyvenanti Clevelande, pasekdamas Vaidžanto Vilniaus pilies pasakas. Klasikinę muziką veikalui sukūrė komp. A. Jurgutis, veikalo režisierė — L. Buivy-daitė — Ambrozini. Choristai parengingai lanko repeticijas, laukdami užbaigos. Malonu stebėti, kai i chora jungiasi ir nauji jaunieji. Su gerais balsais yra ir veteranų darbuotojų administracijos ir chore, ištarnavusių nuo 15 iki 35 metų ir daugiau, pvz., A. Smilga, J. Paštukas, V. Radys, V. Žeromus, V. Alekšienė, B. Vindašienė, L. Zurlis, D. Ilginytė, R. Šoliūnaitė ir kt.

Per ketelį dešimtmečių "Dainava" yra užsitarnavusi ilgalaikę publikos simpatiją, pastatydamas scenoje daug vertingų muzikinių renginių. Per pastaruosius kelerius metus "Dainava" pastatė komp. A. Jurgutis sukurtais keturis muzikinius veikalus ("Pamario pasaka", "Kulgrinda", "Emilija Platerytė", "Čičinskas"), kuriuos publika taipgi priėmė su dėkingumu. Dabar jau iš eilės ruošiamas net penktasis jo muzikinis veikalas "Vilniaus pilies legenda". Tai gražus įrašas "Dainavos" ansamblio veikloje. Tačiau įeigu "Dainava" pažvelgtų savo šviesion praeitin ir tarp naujų veikalo tarpų pakartotų vieną ar kitą savo tokių gražių pasisekimų turėjusių veikalo, kaip pvz., "Nemunas žydi", "Šienapūtė", "Kantata apie Lietuvą" ir pan., tikriausiai iš pripildytos salės vėl susilauktų ne mažesnių ir šiltų aplodismentų. Juk žmonės daug kartų girdėję ir gerai sukurta melodiją pamėgę, prie jos pripranta. Be to, per eilę metų amžiumi pribrešta nauji žiūrovai, nauja publika.

Ansambliui dabar vadovauja ši valdyba: V. Jasinevičius — pirmininkas, Rasa Šoliūnaitė — vicepirmininkė, Danguolė Ilginytė — sekretorė, Vytautas Radys — išdinkas, Mėta Gabalėnė — finansų sekretorė, Jonas Paštukas — valdybos narys.

Tas, kas niekina mokslą, žus per savo paties nemoksliskumą.
W. Skotas

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. a. Igno Sakalo, buvusio dienraščio "Draugo" redaktoriaus, bus prisiminimas šeštadienį, spalio 19 dieną Marijonų koplyčioje, prie "Draugo", 9 val. ryto. Našlė Sofija, duklė Aldona ir sūnus Rikardas su šeima kviečia draugus ir pažįstamus atsilankyti pamaldose.

Ignas Sakalas, vienas steigėjų ir redaktorius savaitraščio "Santikos" Cleveland, Ohio, 1915 metais, taip pat redagavo "Vytis", "Muzikos žinias" ir savo jaunystę buvo praleidęs lietuvių katalikų parapijų, draugijų, organizacijų visuomenės veikime. Popiežiaus Pijaus XII buvo apdovanotas "Pro Ecclesia et Pontifice" ordinu. Jis taipgi buvo Lietuvos Vydų garbės narys ir Lituanistikos bibliografijos skyriaus narys. Nuo 1918 metų dirbo "Draugo" redakcijoje, iki išėjimo į pensiją 1962 m. Mirė 1976 m. spalio 19 dieną — tai prieš penkerius metus. Jis yra palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse nuosavame aikšte. Prie

paminklo yra užrašas šv. Viešpaties maldos "...teatinie Tavo karalystė".

FESTIVALIS VIENUOLEI MARJAI

Moteris, kuri galėtų būti Australijos pirmoji šventoji, buvo iškilta St. Johns katalikų bažnyčios festivalyje, Melbourne priemiestyje Mitcham. Maldos buvo aukojamos dėl kanonizavimo motinos Mary Mackillop, įsteigėjos šv. Juozapo katalikų vienuolijos, su dabar 1,800 vienuolių seserų Australijoje ir Naujojoje Zelandijoje. Jai su-ruoštas festivalis vyko kovo 14, 15, 18 ir 19 dienomis su pasikaitomis, kurios iškėlė Mary Mackillop kanonizaciją ir buvo išstatyti plakatai ir fotografijos iš jos gyvenimo. Tikima, kad Motina Marija padarė ikeletą stebuklų. Viena Melbourne moteris praėjusiais metais pasakė, kad ji stebuklingai išgijo per Mariją Mackillop nuo skledo-ros. Šią įvykį tikrina bažnytinis autoritetas. Marija Mackillop gimė Melbourne priemiestyje Fitzroy 1842 m. ir mirė 1909 metais. Jos byla svarstoma Vatikane.

JUOZAS SKORUBSKAS

Gyveno Cicero, Illinois. Mirė spalio 13 d., 1981 m.

Gimė Lietuvoje.

Pasiliko nuliūdime žmona Birutė (Sodekaitė), duklė Rima ir žentas Algis Tamošiūnai, pusbrolis Stasys Skorupskas su šeima. Lietuvoje liko sesers dukterys su šeimomis.

Velionis buvo Lietuvos Social-Demokratų Partijos užsienio delegatūros pirmininkas, vyriausio Lietuvos išlaisvinimo komiteto tarybos narys ir Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdybos narys.

Kūnas pašarvotas Butkaus koplyčioje, 1446 S. 50th Ave., Ciceroje. Lankymas nuo 2 iki 9 val. vakaro. Atsisveikinimas su velioniu įvyks ketvirtadienį, 7-tą valandą vakaro.

Laidotuvės penktadienį, spalio 16 d. 10 val. ryto iš koplyčios bus nulydėtas i šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Seima prašo gilių vietoj aukoti Tautos Fondui, Amerikos Lietuvių Tarybai arba kitoms Lietuvių organizacijoms.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Žmona, duklė, žentas, pusbrolis su šeima ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Sally Butkus — Telef. 652-1003.

ONA TONKUNIENĖ

Gyveno Waterbury, Connecticut.

Staigiai mirė spalio 11 d., 1981 m., sulaukusi 71 metų amžiaus. Amerikoje išgyveno nuo 1949 metų.

Skausme ir giliame liūdesyje liko vyras Mykolas, duklė Ritonė Rudaitienė, žentas Teodoras ir anūklė Indrė, gyvenanti Oak Lawn, Illinois, sūnus Algis, marta Nijolė, anūklės Audra, Rima ir Lina, gyv. Upland, Californijoje.

Velionė buvo veikli Waterburio lietuviškame bei kultūriname gyvenime.

Sermonys ir šv. Mišios už velionės sielą bus laikomos Waterbury, Connecticut.

Laidotuvės įvyks Chicagoje, šeštadienį, spalio 17 dieną 9:30 val. ryto šv. Mergelės Marijos Gimimo par. bažnyčioje, kurioj įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta i šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Vyras, duklė, žentas, sūnus, marta ir anūklės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus — Tel. 476-2345.

A. + A. ONAI TONKUNIENEI

mirus,

vyrą MYKOLĄ, jos dukrą RITONĘ su šeima, sūnų ALGĮ su šeima ir visus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame.

IRENA IR EDMUNDAS VAITKAI
GINTA PODYMAITIENE
ELĖ IR VYTAS VAITKAI

A. + A.

Dukrai INAI tragiškai mirus, liūdimiems tėvams, mielai draugijos narei Danutei Gierštikienei, jos vyrui, ir visai šeimai, gilią užuojautą reiškia

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJA

Brangiai motinai

A. + A.

DOMICELEI ŠAULIENEI mirus, sūnui DR. V. ŠAULIUI su šeima ir artimiesiems reiškia gilią užuojautą.

CHICAGOS LIETUVIŲ FRONTO
BICIULŲ SAMBORIS

A. + A.

Kpt. STASIUI LIPČIUI mirus, jo žmoną Albiną, sūnų Liną, ir sesutę Danutę Augienę nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

JUZĖ IR STASYS RAMAI

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1981 m. spalio mėn. 15 d.

5

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A. IGNAS SAKALAS

Ilgus metus buvęs dienraščio "Draugas" Chicagoje redaktorius.

Už jo sielą bus atnašautos šv. Mišios šeštad., spalio 17 d. 9 val. ryto, Tėvų Marijonų koplyčioje, 6336 South Kilbourn Avenue. Prasome gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir prisiminti velionį savo maldose.

Velionis, kuris gimė Lietuvoje, mirė 1976 m. spalio 19 d. Palaidotas šv. Kazimiero kapuose, prie paminklo su užrašu iš Viešpaties maldos — "Te ateinie Tavo karalystė".

Mylimas Ignas tebegyvena mūsų širdyse ir mintyse, ir te jo siela ilsisi ramybėje...

Šių penkerių metų mirties sukaktį liūdnai pamini —

Žmona Sofija (Bagdžinaitė), duklė Aldona, sūnus Rikardas su šeima Amerikoje, ir brolis Stasys ir seserė Juzė Lietuvoje

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2424 W. 69th STREET

Tel. Republic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 2-1003

CHARLES STASUKAITIS

Gordon Funeral Home

1729 S. HALSTED STREET

Tel. 226-1344

Perskaityt Draugą, duokite kitiems pasiskaityt.

APYLINK MUS

× Sol. Algis Grigas, Chicago, Ill., išskrido į Kanadą, kur su sol. Gina Čapkauskienė atlieka programą šaulių 25 metų jubiliejaus proga spalio 17 d. Montrealyje. Iš ten solistas vyks į Torontą dalyvauti "Aro" choro plokštelių pristatyme spalio 25 d.

× Vytautas Norvilas ir Dana Rilevičiūtė spalio 10 d. buvo su tuokti Hamiltono Aušros Vartų par. bažnyčioje. Moterystės sakramentą palaimino klebonas prel. Juozas Tadauskas. Vestuvinės vairsės vyko tą patį vakarą Hamiltono Jaunimo centro salėje, kur dalyvavo daugiau kaip 300 svečių. Jaunasis yra iš Chicago, turis magistro laipsnį iš matematikos ir dirbęs kompiuterių srityje, jaunoji — gailėstingoji sesuo, dirbanti ligoninėje. Šiomis dienomis jaunieji atvyksta į Chicago.

× Broniaus Murino tapybos paroda M. K. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, dar galima lankyti tris paskutines dienas: šį penktadienį galerija atidaro nuo 7 iki 9 val. vak., šeštadienį ir sekmadienį — nuo 11 val. ryto iki 9 val. vak.

× Zarasikių klubo valdyba narių susirinkimą šaukia šį sekmadienį, spalio 18 d., 2 val. popiet Vytis salėje, 2455 W. 47 gatvė. Nariai kviečiami susirinkime gausiai dalyvauti. Yra svarbių reikalų aptarti.

× Vytautas Kasniūnas III-sis aktyviai reikšiasi sportiniame gyvenime ir, būdamas 11 m. savo klases amžiuje yra pasiekęs eilę laimėjimų. Jis yra geras slidininkas, tenisininkas ir futbolistas. Taip pat mėgsta krepšinį ir buriavimą.

× Šv. Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų draugijos metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 18 dieną 2 val. po pietų, Gage Parko auditorijos salėje prie Western ir 55 gatvės. Dienotvarkėje pranešimai ir svarstymas einamųjų reikalų. Visi, kuriems rūpi lietuvių kapinių reikalai, kviečiami atvykti į susirinkimą. Draugijos nariai prašomi dalyvauti.

× Akademinio Skautų Sąjūdžio metinės šventės baltus įvyks spalio 17 d. Šaulių namuose. Rezervacijom skambinkite Ramunei Lukienei, telefon. 422-4288. (pr.)

× Dėmesio! Margučio radijo 50 metų sukaktuvių puotos vietų rezervacija baigiama spalio 16 d. Organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi laiku atsiliepti. Sukaktuvių puota rengiama spalio 24 d. Jaunimo centre. Vietos rezervuojamos Margučyje arba kreipiantis į renginio telefon. 778-0358. (pr.)

× Darbas Girėno lit. mokykla 1981.X.17 ruošia pokylį J. C. Kavinėje. Gros „Vytis“, „Vaišės“ nauja programa, vakarinė ir baras. Visi kviečiami! Skamb. 267-7402 ir 963-0393. (pr.)

× Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, tel. 476-2882, sav. Leonida Kazėnienė. Visų rūšių paminklai prieinamiausiomis kainomis ir sąlygomis. Ad. dara 10-5 val. (sk.)

× International Meat Market (2913 West 63rd St., Chicago, Ill., 60629, telefon. 436-4337) bus uždaryta nuo spalio 4 d. iki spalio 25 d. (sk.)

× NAMAMS PIRKTI PASKOLA duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prielaimais nuomimais. Kreipkitės Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. — Telef. VI 7-7747. (sk.)

× Jaunųjų ateitininkų Prano Diešinskio laukos susirinkimas šaukiamas šį šeštadienį nuo 2 iki 4 val. popiet pas Norvilus, 7114 S. Richmond. Kviečiami vaikai nuo vaikų darželio iki 3-čio skyriaus. Susirinkimą praves globėjos Taura Zarankaitė — Underienė ir Lionė Bradūnaitė.

× Kun. J. Bacevičius, OFM, lankė savo gimines Indianoje ir ta pačia proga buvo susitikęs su šiuo metų moterų kolektyvų rengėju branduoliu dr. J. Rėklaitiene, V. Tūjūnienė ir A. Prapuolienyte — ir tarėsi kolektyvų dienotvarkės bei kitais reikalais. Kolektyvijos vyks Čenace seselių namuose lapkričio 6-8 d.

× Rašyt. Vladas Valbonis, Munster, Ind., knygos „Laimo audros“ autorius, grąžindamas laimėjimo biuletenį šaukiamas, atsiuntė ir 15 dol. auką dienraščio stiprinimui. Labai ačiū.

× Prof. dr. Kazys Eriugis šį sekmadienį, 2 val. p. p. Beverly Shores Balfo akvatoriaus susirinkime padarys pranešimą apie gyvenimą ok. Lietuvoje, paliečiamas tai, apie ką dar nekalbėjo. Susirinkimas bus Jonynų salėje, Chestertone.

× Dail. Arvydo Algimino, Čikago, Ill., meno paroda bus spalio 24-25 dienomis Toronte. Paroda globoja Toronto vyru choras „Ara“.

× A.L.R.K. Moterų sąjungos Chicago apskritys nauja valdyba išrinkta dviems metams (1982-1983) pasiskirstė pareigomis: pirmininkė Viktorija Leonienė, vicepir. Mary Druktenis, sekretorė Ene A. Lukas, išlo globėjos (Trustees) — Ursulė Rastienienė ir Petronėlė (Peggy) Zakaras, korespondentė Gracila Meiluvienė.

× Iz. Bronius Nakys, Lemont, Ill., visuomenininkas, „Pasaulio Lietuvis“ redaktorius, pratešdamas prenumeratą pridėjo ir didesnę auką. Labai ačiū.

× A. a. dantų gyd. Božė Tišnišienė — Paunytė, mirusios 1975 m. spalio 18 dieną, šešerių metų mirties liūdnei sukalbėjusi salėje prie Western ir 55 gatvės. Dienotvarkėje pranešimai ir svarstymas einamųjų reikalų. Visi, kuriems rūpi lietuvių kapinių reikalai, kviečiami atvykti į susirinkimą. Draugijos nariai prašomi dalyvauti.

× Akademinio Skautų Sąjūdžio metinės šventės baltus įvyks spalio 17 d. Šaulių namuose. Rezervacijom skambinkite Ramunei Lukienei, telefon. 422-4288. (pr.)

× Dėmesio! Margučio radijo 50 metų sukaktuvių puotos vietų rezervacija baigiama spalio 16 d. Organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi laiku atsiliepti. Sukaktuvių puota rengiama spalio 24 d. Jaunimo centre. Vietos rezervuojamos Margučyje arba kreipiantis į renginio telefon. 778-0358. (pr.)

× Darbas Girėno lit. mokykla 1981.X.17 ruošia pokylį J. C. Kavinėje. Gros „Vytis“, „Vaišės“ nauja programa, vakarinė ir baras. Visi kviečiami! Skamb. 267-7402 ir 963-0393. (pr.)

× Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, tel. 476-2882, sav. Leonida Kazėnienė. Visų rūšių paminklai prieinamiausiomis kainomis ir sąlygomis. Ad. dara 10-5 val. (sk.)

× International Meat Market (2913 West 63rd St., Chicago, Ill., 60629, telefon. 436-4337) bus uždaryta nuo spalio 4 d. iki spalio 25 d. (sk.)

× NAMAMS PIRKTI PASKOLA duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prielaimais nuomimais. Kreipkitės Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. — Telef. VI 7-7747. (sk.)

× Dail. Br. Murino tapybos kūrinių paroda, kuri vyks Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, dar galima aplankyti penktadienį nuo 7 val. vak. — 9 val. vak., šeštadienį ir sekmadienį 11 v. r. — 9 val. vak. Paroda uždaryta spalio 18 d. 9 val. vak. (pr.)

V. S. Lilė Milukienė atidaro tautodailės parodą Clevelande. Iš kairės: L. Milukienė, Gildana Matonienė, Milda Kvedariene, Ramutė Česnavičienė ir Audronė Bartytė — visos dailininkės ir visos atvykusios su tautodailės paroda į Chicago. Nuotr. V. Bacevičius

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

PENKIOS SESĖS, KETURIOS SESERYS IR TAUTODAILE

Sis užvardinimas skamba, kaip mįslė, kurią nelengva įminti. Kad skaitytojai ilgai nesuktų galvos, ta mįslė reiškia, kad:

Lietuvių Skautų Seserijos vadija rengia tautodailės parodą š. m. spalio 16 — 18 d. Jaunimo centro mažojoje salėje. Parodos atidarymas spalio 16 d. 7:30 val. vakare. Šioje parodoje dalyvaus penkios sesės skautininkės iš kurių keturios yra dar ir tikros seserys. Visos penkios yra pagarsėjusios tautodailės menininkės, savo ypatingais darbais dominančios lietuvių ir svetimtaučius, dalyvaujančius įvairiose parodose JAV rytuose. Chicagoje matysime jas ir jų meną pirmą kartą.

Retai pasitaiko, kad vienoje šeimoje išaugtų net keturios menininkės, bet Barčiai buvo apdovanoti talentingomis dukromis.

Milda Bartytė-Kvedariene — audėja, kuri savo nagingumu, spalvų ir raštų deriniais lengvai galėtų pralenkti ir liaudies dainose apdainuotas audėjas ir ne vieną šiuo dienu audimo specialistę. Milda nesiriboja vien tik juostomis (kurių grožio pasakų Vaiva galėtų pavydėti), bet audžia kilimus, tautinius rūbus, pagalvėles, originalius rankinukus ir kitokių akį traukiančių gražumynus. Na muose Milda turi įsirengus audyklą ir priima įvairius užsakytus.

Gildana Bartytė-Matonienė — keramikė. Molyje glūdi jos mūza. Liaunų Gildanos pirštų išviliota prabyla ji į žiūrą mielomis liaudies meno formomis, čia pavirsdama į vazą, čia į lėktę, dekoratyvinę verpstę, sagę ar kaklaryšio žiedą.

Audronė Bartytė — medžio deginimo meistrė. Jos darbus reikia pamatyti, kad galėtum tikėti, jog iš tikrųjų įmanoma tiek grožio sukaupti mažytėje sagėje ar dežutės dangtelyje.

Ramutė Bartytė-Cesnavičienė tartum savo talentingųjų seserų sintezė: ji bando visas tautodailės sritis, kiekvienoje išgaudama meniškų rezultatų. Šioje parodoje ji dalyvaus su pirografiniais (medžio deginimo) darbais.

Penktoji šių nagingųjų sesių būrelis narė — Regina Petrutienė, medžio deginimo specialistė, pirografė. Šiuo menu ji susidomėjo, talkindama skautiškoms Kaziuo mugėms. Šeimą paauuginusi, emė lankyti medžio apdirbimo kursus ir visą laisvalaikį skyrė pirografijai.

Reginos darbai pasižymi tradicine lietuvių liaudies ornamentika, darniai sukomponuota ir išradingai pritaikyta kiekvieno drožinio paviršiui bei formai. Su individualiomis parodomis bei pasikaitomis apie pirografiją Regina yra apkeliausi daugelį lietuviškų kolonijų. Gyvendama Washingtone, ji priklauso "Maryland Craftsman Guild" ir dalyvauja amerikiečių rengiamose parodose. Vieną iš Reginos meniškųjų darbų yra įsigijusi buv. prezidentienė R. Carter, o jos išrašyti mar-

gučiai puošė Baltųjų Rūmų stalą šiuo metų Velykose. Regina 1979 m. yra laimėjusi Aukso medalį už savo medžio darbus Valstybės departamentu surengtoje parodoje.

Džiaugiamės sulaukę liaudies menininkių Chicago padangėje ir kviečiame visas aplankyti jų tautodailės parodą. Šią parodą bus galima ne tik apžiūrėti, bet ir įsigyti meniškų darbų. Taip pat visos menininkės priima individu alius užsakytus.

L. S. Seserijos vadija sako iki pasimatymo parodoje ir malonaus pabendraavimo prie vaišių bei kavos puoduko!

NU

"DRAUGO" RENGINIŲ KOMITETAS

Spalio 9 d., penktadienio vakare, Marijonų svetainėje buvo susirinkę "Draugo" renginių komiteto nariai suvesti galutinę koncerto — baltus apykalaitį ir aptarti ateities planus.

Iš pranešimų pasikėjo, kad koncertas — baltus praėjo labai gerai. "Draugo" skaitytojai jautė pareigą jį remti — salė buvo pilna. Žmonės buvo patenkinti sol. Algio Grigo geru pasirodymu. Jis savo honorarą paskyrė "Dr. ugiui" ir Ažulio Stelmoko muzika bei skania vakariene, kurią pagamino Ona Norvilienė. Visas renginys davė pelno 5150 dol. Laimėjimo bilietai davė labai gražią sumą — 21,650 dol. Šiais metais "Draugo" rėmėjai buvo labai dosnūs, nes grąžindami laimėjimų šaukles pridėdavo ir auką. Dalyvavusių skaičius buvo gaudama ir važiavimą kiek buvo išsiuntinėta laimėjimo bilietų.

Komitetas po įvairių diskusijų ir siūlymų, tikėdamas, kad savo darbą atlieka gerai ir turi pritarimą iš "Draugo" skaitytojų, vienbalsiai nutarė ir kitais metais suruošti koncertą-banketą ir praveisti laimėjimus. Komitetui vadovauti, daugumai narių prašant, vėl sutiko Mari-

ja Remienė, vicepirmininkė — Birutė Bagdonienė. Komitetą sudaro jūdri ir darbštūs lietuvių visuomenei žinomi asmenys: dr. Antanas Razma, Marija Remienė, Matilda Marcinkienė, Elena Radvilienė, Jadzė Dočkienė, Faustina Mackevičienė, Alija Rūgytė, Vilhelmina Lapienė, Stasė Semėnienė, Birutė Jasaitienė, Stasė Paulionienė, Vytautas Šoliūnas, Kostas Dočkus, Kazys Laukaitis, Stasys Džūgas.

Marijonų rūpesčių komiteto nariai buvo maloniai priimti ir pavašinti. Posėdyje dalyvavo provinciolas kun. V. Rūmšelis ir Marijonų namo vyresnysis kun. J. Vaškas, kuris buvo visų šilčiau sutiktas, nes pirmą kartą čia dalyvavo.

Kitas posėdis numatomas kviešti po Naujų Metų.

St. Dž. as

ATVYKSTA CHICAGON

STEFANJA RŪKIENĖ

Spalio 18 dieną 2:30 val. p. p. Tautiniuose namuose ruošiamą Lituanistiniam švietimui ir lietuviui mokytojų pagerbti akademijai. Šiam svarbiam įvykiui iniciatyvos ėmėsi Liet. Moterų federacijos valdyba su savo energinga pirmininke Matilda Marcinkiene. Jos pasikvietė talkon ir Lietuvių Mokytojų sąjungos valdybą su pirm. Magdaleną Šulatinę.

Iš šios neeilinės akademijos buvo nutarta prelegente pasikviesti mokytoją rašytoją Sibiro tremtinę Stefaniją Rūkiene, gyvenančią Hot Springs, Ark. Stefanija Rūkiene yra gimusi Kėdainių apskrityje ir Kėdainiuose baigusi mokytojų seminariją. Ji mokytojų pradinėse mokyklose ir dirbo jaunimo organizacijose. Tačiau, atėjus 1941 m. baisiajam birželio, ji drauge su tūkstantais kitų lietuvių buvo ištremta iš tėvynės į baisųjį Sibirą, netoli Tomsko, ir nuvesta už alkų 25 metams sunkiesiems darbams. Kirto mūkus, vėliau dirbo kolchozuose, tiesė kelius. Tik trumpam buvo gavusi darbo mokykloje rankdarbius mokyti. Po to ją vėl išsiuntė prie sunkių darbų.

Tik po žiauriojo Stalino mirties jai buvo leista grįžti į Lietuvą 1956 metais. Bet ir čia jos laukė didžiausi sunkumai: niekas nenorėjo jos priimti ir darba. Jos šeima buvo pasitraukusi į vakarus. 1944 metais ir vėliau emigravusi į JAV. Tad po didelių pastangų, tik praėjus 8 metams, jai pasisekė atvykti 1964 m. į JAV pas savo šeimą. Čia šiek tiek atsigavusi tuoj ėmėsi rašyti. 1968 m. jos parašyta knyga "Vergijos kryžkelės", už kurios metų ir kita — "Grįžimas į laisvę". Jos parašyti veikalai yra svarbūs indėlis į tą vadinamąją sibirinę literatūrą. Tai lietuvių tautos kančių kelias, patirtas iš komunistinio kaimyno. Tūkstančiai tūkstančiai paguldė savo galvas, kentėdami ir mirdami nežmonišiausiose sąlygose. Tokia nekaltą auką buvo ir Stefanija

Regina Petrutienė prie savo medžio darbų.

CHICAGOS ŽINIOS

118,000 NESKIEPYTŲ

SVARBŪS TILTAI

Kas ketvirtas Chicago miesto mokyklų auklėtinis dar neatlikęs reikalaujamo įskiepijimo ir, jeigu iki spalio 16 d. nebus įskiepijtas, turės aplėsti mokyklą. Iš 431,000 miesto mokyklų įkančių vaikų 118,000 dar neįskiepiję. Mokyklose renka laujamas ir sveikatos patikrinimas, ko dar nėra atlikę 63,600 moksleivių.

KUENG CHICAGOJE

Prof. kun. Hans Kueng rudens semestrą dėsto Chicago universiteto teologijos mokykloje. Jis turi savotišką pažūrį, bet sukviečiams laikraštiniams jis pareiškė nenorį skaldyti Bažnyčios, tik kovojas prieš netolerantiškumą.

KINŲ MENAS

Centrinuose Chicago miesto bibliotekose ruošiamame aukšte vyksta kinų meno paroda, apimanti 1785-1980 m. kūrinius.

NUBAUDĖ MERTI

Cook apskr. teismas nutarė nubausti mirtimi R. Byron, 34 m., ir H. W. Bean, 43 m., kurie susitarę nužudė 81 m. turtingą senutę Dorothy Pohlach Chicago pietvakariuose.

VEŽIO GYDYMO CENTRAS

Evanstone, Chicago priemiesty, už 3.1 mil. dol. įrengtas labai modernus vežio gydymo centras.

PLAYBOY RŪPESČIAI

Didžiosios Britanijos teismui uždraudus Playboy bendrovei Londone turėti savus azartinius lošimų namus, ta Chicago firma neteks savo pagrindinių pajamų ir net gali šiai firmai pakenkti atidaryti savo casino Atlantic City.

Rūkiene, kuriai likimas skyrė ilgą skausmų ir tremties kelią. Bet Apvaizdos dėka ji išliko gyva ir laimingai pasiekė šį laisvės kraštą.

Ji atvyksta į Chicago, paruošusi paskaitą apie mokytojų dalį už geležinės uždangos. Todėl be galo svarbu, kad kuo didesnis skaičius lietuvių galėtų atvykti į šią akademiją ir patys išgirsti gyvą žodį iš Sibiro kankinės Stefanijos Rūkienės, susipažinti su ja asmeniškai ir tuo pagerbti lietuvių mokytoją, dirbantį liuanistinį darbą pavergtoje tėvynėje ir išeivijoje.

Akademijos kitas kalbėtojas yra Juozas Plačas, švietimo tarybos pirmininkas. Jis kalbės apie lietuvių mokytojų išeivijoje. Tars žodį ir jaunimo atstovai: Asta Kižytė ir Vėjas Liauvičius.

Meninės programos turės progos pasirodyti mūsų mėgiamas Antras Kaimas. Užbaigai bus paruošta kavutė, kur visi artieji galės pabendrauti ir susipažinti su Sibiro tremtine Stefanija Rūkiene. A. P. B.

Gubernatorius Thompson dalyvavo žemės prakasime pradedant atnaujinimą tiltų Cicero gatvėje tarp 67 ir 72 gatvių, Chicagoje. Tiltų per geležinkelį perstatymas tęsis iki 1982 m. ir kainuos 5.2 mil. dol. Dabartiniai tiltai yra 77 m. senumo ir jų pagrindinis remontas būtinas.

REIKĖS FOTOGRAFIŲ

Kovoiant prieš apgaulę, Chicagoje ir 16 kitų miestų įvedamas nuostatas, kad maisto kortelių gavėjai turėtų asmenų dokumentų su savo motrauka. Maisto kortelės padeda neturintiems gauti maisto gaminius.

RYZTINGAS VYRAS

Howard Smith, važiuodamas automobiliu, sustojęs prie Central Park ir Franklin Blvd. sankryžos, Chicagoje, įgirdo moters šauksmą. Pamatė, kad trys jaunuoliai bėga nuo jos automobilio. Smith savo automobiliu pradėjo juos vytis. Kai jaunuoliai išsiskirstė, jis vijosi tą, kuris nešėsi pagrobtą rankinuką. Prisivijęs, pastojų kelią. Vagišius matė rankinuką ir pabėgo. Smith rankinuką rado 150 dolerių ir kortelę, rodančią, kad tai nuosavybė dr. Elenos Vanaga. Radęs jos adresą, nugalėto rankinuką ir namus, ir šį dėkojo su sąžonomis.

PRAEITIS PUSLAPIUOSE

Spalio 15 d.

1582 m. katalikiškoje valstybės buvo įvestas Gregoriano kalendorius.

1917 m. Pirmojo pasaulinio karo metu garsiajai šnipei Mata Hari buvo įvykdyta mirties bausmė Prancūzijoje.

1946 m. nacių karo nusikaltėlis Hermann Goering nušėdė vieną dieną prieš numatytą egzekuciją.

1971 m. Simon Kuznets, įvedęs visuotinį nacionalinį produktą ("Gross National Product"), kaip ekonomijos matą, laimėjo Nobelio ekonomikos premiją.

1980 m. Pensilvanijos universiteto ekonomistas Lawrence Klein tapo vienuoliku amerikiečių, laimėjusių Nobelio premiją.

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, Illinois 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.

Advokatas
GINTARAS P. ČEPENAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629
Tel. 776-5162

Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštad. 9-12 val.
ir pagal susitarimą

A M B E R

The Golden Gem of the Ages
By PATTY C. RICE, Ph.D.

(Knygos autorė amerikietė mokslininkė, kuri yra gavusi ne vieną atžymėjimą už savo darbą. Šioje knygoje ji aprašo apie GINTARO atsiradimą, kilmę. Daug vietos skiria apie Lietuvos gintarą, o dalį iliustracijų sudaro iš GIFTS INTERNATIONAL-VAZNE- LIŲ krautuvės rinkinio. Daktarė gintaro reikala įanksti Lietuvoje ir kitur.)

Knyga didelio formato, 280 pusl., kieti viršeliai. Graži dovana kiekvienai progai.

Published by VA NOSTRAND REINHOLD Company, New York, kuri turi savo skyrius: London, Toronto, Melbourne ir kitur. Kaina su persiuntimu \$28.10. Illinois gyventojai dar pridėda \$1.62 valstyjos mokestis.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629